

YRKESHÖGSKOLAN
NOVIA

”The Monsterpiece”

– en kollektion av väskor

Maria Wall

Yrkeshögskolan Novia

Examensarbete för formgivning (YH)

Åbo 2013

Ett stort tack till min handledare Berit Bragge, Elina Vartama och de andra lärarna på formgivning som har stött mig och lärt mig att bli formgivare.

Ett extra stort tack till min pappa Matti H. och vänner Johanna T. och Majju H. som har lärt mig att hitta inspiration bakom världens alla irritationer.

Abstrakt

Examensarbete

Författare: Maria Wall

Utbildningsprogrammet i formgivning, Åbo

Inriktningsalternativ: Beklädnad

Handledare: Berit Bragge

Titel: "*The Monsterpiece*"

Datum: 13.11.2013   Sidantal: 87

Bilagor: 1. "Naispaholainen" Aki Sirkesalo

2. "Jag visste så väl" Barbara Helsingius

3. "Dead shrimp blues" Robert Johnson

Mitt examensarbete är en minikollektion av tre väskor som tar sin inspiration från musik. Jag valde en låt av tre artister men de valda låtarna fick mig inte att börja drömma stora drömmar av underbara väskor och världssuccé. Jag hade nämligen bestämt mig på låtar som väcker negativa känslor i mig. Syftet med mitt arbete är att förvandla den här irritationen till inspiration och vackra produkter. Varje väska är inspirerad av en av låtarna och representerar ett mytiskt monster som hade gömt sig bakom låten. De här monstren har jag trollat fram med hjälp av materialval och broderi- och applikationsteknik.

Kollektionens alla väskor har olika användningsändamål. Den vardagligaste väskan är tillverkad av denim och regnrockstyg. Kollektionens festväska är tillverkad av satin och spets. Reseväskan är tillverkad av slitstark manchestersammet. För varje väska har jag använt applikationsteknik som ger väskor tredimensionalitet. De här formerna framhävs med detaljer i silver.

Tanke bakom "The Monsterpiece" var att visa att inspiration kan hittas från osannolika källor. Jag har skapat en kollektion av praktiska och vackra väskor och jag har märkt att ofta den bästa inspirationen föds först efter man har fått kämpa litet med sig själv. Mitt examensarbete är inte bara de väskor jag har planerat utan också de idéer jag har fått från mina inspirationslåtar och hur de har förvandlats till handgripliga produkter.

Språk: svenska

Nyckelord: väska, planering, inspiration, konstnärligt

Tiivistelmä

Opinnäytetyö

Tekijä: Maria Wall

Muotoilun koulutusohjelma, Turku

Suuntautumisvaihtoehto: Vaatetus

Ohjaaja: Berit Bragge

Nimike: ”*The Monster piece*”

Päivämäärä: 13.11.2013 Sivumäärä: 87

Liitteet: 1. ”Naispaholainen” Aki Sirkesalo

2. ”Jag visste så väl” Barbara Helsingius

3. ”Dead shrimp blues” Robert Johnson

Olen tehnyt opinnäytetyönäni kolmen laukun minimalliston, joka on saanut inspiraationsa musiikista. Valitsin kolmelta artistilta kultakin yhden kappaleen, mutta ne eivät saaneetkaan minua uneksimaan maailmanmaineesta. Kappaleet nimittäin herättävät minussa negatiivisia tunteita. Työni tarkoitus on muuntaa nämä ärsytyksen tunteet kauniiksi tuotteiksi. Jokaisella laukulla on ollut oma inspiraatiokappaleensa, jonka mukaan kukin laukku on saanut yhden myyttisen hirviön muodon. Sen olen taikonut esiin materiaalivalinnoilla sekä kirjonta- ja applikaatiotekniikoilla.

Kullakin laukulla on eri käyttötarkoitus. Arkikäyttöön tarkoitettu laukku on valmistettu farkku- ja sadetakkikankaasta. Juhlalaukku on tehty satiinista ja pitsistä. Matkakäyttöön tarkoitettu laukku on valmistettu kulutusta kestävästä vakosametista. Applikaatiotekniikalla olen saanut laukkuihin kolmiulotteisuutta, jota lisäksi korostavat hopeiset yksityiskohdat.

Opinnäytetyöni tarkoitus on näyttää, että inspiraatiota voi löytää epätavallisista lähteistä. Olen tehnyt käytännöllisiä ja kauniita laukkuja ja huomannut, että usein paras inspiraationlähde löytyy vasta sisäisen kamppailun tuloksena. Työni ei koostukaan pelkästään suunnittelemistani laukuista, vaan inspiraatiomusiikista saamistani ideoista ja siitä, kuinka nämä ideat ovat muuttuneet käsin kosketeltaviksi tuotteiksi.

Kieli: ruotsi

Avainsanat: laukku, suunnittelu, inspiraatio, taiteellinen

Abstract

Bachelor's Thesis

Author: Maria Wall

Degree Programme in Design, Åbo

Specialization: Clothing

Supervisor: Berit Bragge

Title: "*The Monsterpiece*"

Date: 13 November 2013 Number of pages: 87

Appendices: 1. "Naispaholainen" Aki Sirkesalo

2. "Jag visste så väl" Barbara Helsingius

3. "Dead shrimp blues" Robert Johnson

My final thesis project is a mini collection consisting of three handbags that take their inspiration from music. I have chosen one song from three different artists but these songs did not make me dream of spectacular handbags and world fame. I had decided on three songs that irritate me. I wanted to transform this irritation to inspiration and beautiful products. Each bag is inspired by one of the songs and represents one mythical monster that had hidden itself behind my chosen song. I have created these monsters by choosing right materials and with embroidery and application techniques.

All the bags in the collection are meant to be used in different situations. The bag meant for everyday use is made of denim and raincoat fabrics. The bag meant for evening wear is made of satin and lace. The travel bag is made of durable manchester fabric. I have used application technique to give the bags three-dimensional forms. These forms are emphasized with silver details.

With "*The Monsterpiece*" I have wanted to show that inspiration can be found in unlikely places. I have created a collection of practical and beautiful bags and found that often the best inspiration comes from battling with yourself. My final thesis is therefore not only the handbags themselves, but the thoughts that have risen from my source of inspiration and the way they have been transformed into concrete products.

Language: Swedish

Key words: bag, design, inspiration, artistic

Innehåll

1 Inledning	1	3.4 "Mean Medusa"	45
		3.4.1 Designprocess	48
2 Väskor – en forskning om en skön nödvändighet	5	3.4.2 Tillverkning	55
		3.4.3 Den slutliga produkten	61
2.1 Den praktiska väskan	9	3.5 "Zombie Shrimp"	62
2.2 Den trendiga väskan	10	3.5.1 Designprocess	65
2.3 Den personliga väskan	13	3.5.2 Tillverkning	74
		3.5.3 Den slutliga produkten	78
3 "The Monsterpiece"	19	4 Avslutande diskussion	83
3.1 Allmänt om inspiration	21	Källor	
3.2 Allmänt om designprocess	24	Bilagor: Bilaga 1: "Naispaholainen" Aki Sirkesalo	
3.3 "Succubus Snaps"	27	Bilaga 2: "Jag visste så väl" Barbara Helsingius	
3.3.1 Designprocess	30	Bilaga 3: "Dead shrimp blues" Robert Johnson	
3.3.2 Tillverkning	38		
3.3.3 Den slutliga produkten	40		

1 Inledning

Tanken bakom mitt examensarbete är att planera och tillverka en minikollektion av väskor som har fått sin inspiration från musik som väcker negativa känslor i mig. Jag har valt tre artister och från varje artist har jag valt en låt som irriterar mig. Eftersom jag har tre inspirationskällor som skiljer sig mycket från varandra valde jag att hylla varje irriterande låt skilt med att planera tre stycken produkter, en väska per låt.

Som produkt kändes väskan som en naturlig förvaringsask för tankar och känslor. I en innerficka kan man gömma irritationen och ta den ut vid behov. En väska följer med en vart än man går och irritationen glöms i fickan när väskan får annat innehåll. Lånade leenden, stulna kramar och köpta kyssar dränker negativa ursprungskänslor.

Jag har under mina studier börjat definiera mina framtidsvisioner. Tankarna kring detta är också bakom mitt beslut att designa accessoarer som mitt examensarbete. Jag har som dröm att i framtiden

öppna en designbutik på nätet var jag skulle sälja mina produkter. Jag är speciellt intresserad av att planera accessoarer eftersom de är lätta att sälja över nätet. De är ofta förmånligare än kläder och dessutom behöver de inte provas för att hitta rätt storlek.

Mitt examensarbete "*The Monsterpiece*" är mitt mästerverk. Fast jag har planer för min egen designbutik har det varit viktigt för mig att planera produkter utan att tänka på produktionskostnaderna. Jag har valt att designa tre konstnärliga väskor som jag i framtiden kan förenkla med tanke på massproduktion. Jag har ändå redan i det här skedet planerat alla väskor så att de kräver olika mängd av arbete. Mitt examensarbete är en kollektion prototyper men om jag skulle sälja de här produkterna sådana som de nu är, utan att förenkla dem, skulle varje väska kosta en varierande summa pengar. Detta har jag gjort för att påminna mig själv att designa produkter i olika prisnivåer för mina kommande kunder.

Eftersom jag har tanken att utveckla och producera mina väskor i framtiden har jag uteslutit genomskärningsbilder och mönsterkonstruktion av "The Monsterpiece" i mitt examensarbete. Arbetet betonar mera planering och presentation av idéer och färdiga produkter än det praktiska arbetet. Det kändes naturligt att lämna sömnadskonstruktion bort och koncentrera mig på den visuella helheten.

2 Väskor

– en forskning om en skön nödvändighet

Väskor använder vi alla. När vi börjar grundskolan som små sjuåringar har nästan alla en ryggsäck. När vi närmar oss tonåldern byter många ryggsäcken mot en stor axelväska. Som vuxna skulle vi kanske inte så ofta behöva bära väskor men ändå använder de flesta kvinnor och så småningom växande andel av män dem. Detta märker man i sitt vardagliga liv i städer och byar.

6

Det som intresserar mig med väskor är det varför vi använder dem. Det är lätt att förstå ryggsäckar, golfkassar och fiolfodral (bild 1) men varför skulle någon bära en liten kuvertväska och en tygkasse? Varför använder man en så liten väska att man måste ha en skild kasse för alla de saker som inte ryms i den lilla väskan? Eller varför någon som har bara litet tillbehör med sig vill ändå ha en väska med sig som är större än hennes torso?

Väskor är självklart inte bara förvaringslådor utan de har också andra funktioner. Förutom praktiska finns

det också estetiska och idealistiska skäl som påverkar vårt val av en väska. Med mitt arbete vill jag fundera över hur de praktiska och de trendiga väskorna skiljer sig från varandra. Jag tar en blick in i väskornas historia och olika skäl bakom det valet vi gör när vi bestämmer hurdan väska vi skall ha. Jag undersöker också vad kvinnor egentligen har i sina handväskor.

Bild 1. En flicka med en fiolfodral.

Bild 2. *Tuchikontti* och skor, *virsut*, tillverkade enligt den gamla metoden av tidningspapper.

2.1 Den praktiska väskan

Väskan var länge bara ett funktionellt föremål att bära nödvändiga saker med sig. Adeln använde inte väskor, de hade en betjänt som bar deras saker. Väskor var alltså ett tecken på bärarens sociala ställning. Lägre klasser som hamnade arbeta för sin levnad bar väskor och ryggsäckar. Vi tänker kanske inte så ofta hur nödvändigt det är att bära saker med sig. Alla använder inte väskor men även små barn brukar ha någonting gömt i sina fickor fast det skulle bara vara en vacker sten. Det har alltid varit viktigt för oss människor att transportera objekt från punkt A till punkt B. Därför har vi uppfunnit olika sätt att bära mindre och större föremål på enklare sätt än i bara händer.

Den tidigaste versionen av en väska var bara en bit läder som man knöt fast med en bit läderband.

I Finland har man sedan medeltiden använt en ryggsäcksliknande låda gjord av näver kallad *tuohikontti* (bild 2) som var i bruk även i början av

1900-talet. Av samma material har man gjort axelväskor och även skor. Man har redan länge tillverkat ryggsäckar av läder och textila material. Olika fickor som hängde från bältet för både män och kvinnor har använts sedan medeltiden när man behövde bära mindre saker med sig. De blev ersatta så småningom av byxfickor och små sidenpåsar som bars i handen. Påsar var ett märke på högre ställning i samhället och modet påverkade mycket färger och former. Arbetarklassen behövde någonting mera praktiskt och fortsatte använda axelväskor och ryggsäck. Handväskor så som vi förstår dem blev vanligare först på 1900-talet. Under det första och andra världskriget var de första egentliga handväskorna praktiska och slitstarka. Självklart var modet inte det första prioritet då. (Luutonen 2002, s.30-39).

2.2 Den trendiga väskan

I slutet på 1800-talet och i början av 1900-talet kunde man se stora skillnader mellan hurdana väskor adeln och arbetarklassen använde. Det var viktigt att visa sin sociala ställning med en väska och också följa mode. De högre klasserna kunde få inspiration från tidningar och de lägre klasserna fick idéer från herrgårdar. Väskan var en starkt laddad modeartikel. Adels väskor på 1800-talet var väldigt fint broderade med noggrant valda material och färger. Efter krigstidens praktiska väskmodeller har väskdesignen igen blivit mera dekorativ och väskan har fått tillbaka sin plats bland modeaccessoarer. (Luutonen 2002, s. 38-39).

Fast det inte numera finns strikta regler om hur vi får klä oss kan man ändå visa sin sociala status genom att välja en designerväska som bara få har råd med. Shopping är en livsstil för många och en väska är ett utmärkt sätt att visa sin status. För många är det viktigt att andra vet att man har råd med dyra

designerväskor. Man vill alltid leta efter det nyaste nya så att man är trendigare än andra.

Väskmode är mera flexibelt än annat mode. Fast nya väskmodeller kommer alltid kan man bra använda väskor från äldre kollektioner. Då kan det även ses som bra sak, man har varit länge intresserad av mode och haft råd att skaffa dyra modeväskor. Enligt väskentusiaster är många designväskor tidlösa klassiker. Väskor blir lättare klassiker än andra accessoarer eller kläder. (Davidsson 2008, s.11).

Märke kan också ses som negativ sak. Av olika orsaker väljer vissa på flit bara praktiska väskor eller billigare icke-designerväskor. Den här orsaken kan vara t ex att man inte tycker om att stöda ett mäktigt modehus eller är överhuvudtaget mot det att i märkeskläder och accessoarer är det ofta märket som kostar mera än en väska av likadant kvalitet skulle kosta utan märket. (Davidsson 2008, s.14).

Bild 3. Piratkopior av designväskor till salu.

Även de som tycker om att använda märkesaccessoarer kan ser det som negativt att bära en väska av Louis Vuitton eftersom det har blivit så populärt att köpa billiga piratkopior från utlandsresor (bild 3). Det kan vara svårt att se skillnaden mellan en kopia och ett original. Piratkopior kan påverka på statusvärdet på de äkta designerprodukterna. Modeväskan är värdesatt och en statussymbol eftersom alla inte har råd med den. Därför vill många ha en men tillverkningen och försäljningen av billiga kopior kan försämra värdet på designermärket. Det finns även sajter på Internet som marknadsför sina piratprodukter och inte ens försöker låtsas att de vore äkta. En expert kan se skillnaden mellan en designerväska och en kopia. Även en vanlig människa kan se skillnaden mellan ett originalväska och en dålig kopia. Ändå bär kvinnor även de sämst gjorda kopiorna. Man vill höja sin status men i mångas ögon får man istället en stor skam på sig. 90 % av piratkopior tillverkas i Kina, ofta av små barn som arbetar i farliga förhållanden. Franska modehus förlorar årligen 6 miljarder euro p.g.a. piratkopior.

Tillverkning av kopior har också kriminella anknytningar men fast allt det här är allmänt kännedom verkar det inte påverka konsumtion av olagliga kopior. (*Keikkuuko käsivarrellasi piraattilaukku? 2007*).

Status är inte en oförändrad sak. Vi har olika synpunkter på vad som räknas som hög status fast det finns vissa saker som många tycker måste finnas för att ha en hög ställning i samhället. Pengar och utbildning är bra exemplar på detta. Bland vissa grupper kan man ändå ha högre status när man bär en väska från Globe Hope än från Gucci. Också då visar man sina värderingar åt världen men de har en hel annan betoning.

2.3 Den personliga väskan

Globe Hope är ett bra exempel med sina kläder och accessoarer tillverkade från återanvända material på hur man kan sälja väldesignade produkter utan att belasta miljön. Jag är intresserad av vad vårt val av väska berättar om oss. Jag t ex tycker om att byta väskor. Oftast bär jag en medelstor axelväska gjord av tyg och jag har ofta gjort den själv eller åtminstone fixat till den litet så att den skiljer sig från andra likadana. In i den har jag alltid följande saker:

nycklar

en liten plånbok för pengar

en liten plånbok för kort

mobiltelefon

pass

busskort

fickkniv

näsduk, 1 st.

vattenflaska

Jag är en samlare. Jag har mycket föremål hemma som jag vill spara. Jag har under åren minskat innehållet i min väska till bara nödvändigheter men även de skulle inte rymmas i fickor utan jag måste ha en väska med mig vart än jag går. Speciellt vattenflaskan tar utrymme.

Efter att jag hade tagit en titt i min väska frågade jag två av mina vänner (Vän A och B) i samma ålder (25+) som jag och en 50+ dam (Vän C) hurdana väskor de har och vad de innehåller.

Vän A:

Hon bär antingen en liten axelväska i läder eller tyg som är oftast handlad på lopptorg eller en ryggsäck beroende på hur mycket hon skall bära med sig.

Hon använder sin Fjällräven Kånken ryggsäck litet oftare. När hon har bara axelväskan innehåller den följande föremål:

plånbok
puder
läppstift
läppbalsam
pass
mobiltelefon

Ytterligare ingår de här sakerna i bagaget när hon använder ryggsäck:

14

skissbok
penal och pennor
extern hårdskiva
ett sortiment av papper
vattenflaska

Vän B:

Hon har en stor axelväska i mjukt tyg som hon har använt i flera år. Eftersom väskan är så stor har hon ofta ont i axlarna men hon vill inte byta till mindre.

Väskan har hon handlat på Seppälä. Den håller på att falla i bitar men hon vill inte ge upp den. Den har många olika fickor som innehåller följande saker:

nycklar
plånbok
ett litet sortiment av accessoarer för hår
pillerask med laktostabletter, värkmedicin och Imodium
nagelfil
50 cent (pant för köpkärria)
tuggummi
plastpåsar för hundar
mobiltelefon
fuktgivande ögondroppar
en paket näsdukar
kalender och penna
vattenflaska
läppbalsam

Bild 4. Allt som kan rymmas i handväska.

Vän C:

Hon bär en enkel handväska i konstläder. Den är ganska stor. Hon har alltid bara en väska åt gången och hon bär den så länge den går sönder. Hon har alltid i sin väska följande föremål:

läsglasögon
plånbok
mobiltelefon
kam
läppstift

Det finns någonting personligt med väskor. När jag frågade om hurdana väskor mina vänner har kändes det litet underligt att skriva ner alla detaljer och avslöja dem via detta examensarbete till personer som inte känner mina vänner. Det känns som jag skulle berätta mycket personliga delar av deras historia till hela världen. Det samma märkte jag när jag såg bilder på innehåll i handväskor från främmande människor på Internet (bild 4).

De här människorna känner jag inte och det kändes mycket personligt att titta på innehållet i deras väskor. Samtidigt kände jag att det skulle vara en rolig sak att få berätta vem jag är genom att visa min väska och dess innehåll till världen. Jag tror att där ligger sanningen bakom väskans förtrollning. Den är inte en accessoar som skor eller en halsduk utan en förlängning av oss själva. Väskan är en extern del av oss.

Det berättar mycket om väskans makt att Margaret Thatcher och hennes handväska gav upphov till ett nytt ord i det engelska språket. Hon var Storbritanniens premiärminister under åren 1979–1990 (Young u.å.). För att ära detta finns det ett ord, "handbagging" som betyder mobbning och politisk tvång. (Johnson 2002, s. xv).

3 *”The Monsterpiece”*

– det praktiska arbetet

Varje väska i min kollektion har ett skilt användningsändamål den är tänkt för.

Undersökningen jag gjorde om innehåll i kvinnornas väskor (se sidor 13–16) har hjälpt mig med planering av kollektionen. Text för Vän B är det viktigt att väskor innehåller fickor och alla väskor i kollektionen har dem. De är planerade så att det ryms åtminstone ett bankkort. Om det hur intervjun har annars hjälpt mig att planera min kollektion berättar jag närmare under varje väskans designprocess.

20

Av varje väska har jag gjort en toall i antingen tyg eller papper. Ändå är *"The Monsterpiece"* en kollektion av unika prototyper som skall i framtiden omformas med tanke på massproduktion. För att framhäva väskornas konstnärlighet har jag handmålade min signering och namnet av väskan på innerficka av varje väska.

Eftersom väskorna innehåller många olika och känsliga material måste man vara försiktig med tvätt. De kan tvättas försiktigt för hand i ljummet vatten med tvättmedel som passar för känsliga material.

I framtiden skall jag välja sådana material som tål också hårdare tag. Fast väskorna inte behöver tvättas så ofta som kläder och andra accessoarer tycker jag att det är viktigt för kunder att produkter kan tvättas hemma. Många vill inte satsa extra pengar för kemtvätt och dessutom är det inte en så naturvänlig metod som vattentvätt.

3.1 Allmänt om inspiration

I varje skiss, varje produkt, sätter jag en liten bit av mig. Jag tycker om ordet formgivning, eftersom det beskriver så bra det jag gör. Jag har en tanke, en känsla, en inspirationskälla och jag slår de ihop som en smet i mina fingrar och formar en skapelse. För mig är det viktigt att välja inspirationskällor noggrant. De kan vara vad som helst men de måste betyda någonting för mig. Det räcker inte att jag har en bild som ser fin ut eller har vackra färger. En bild eller ljud måste väcka tankar hos mig.

När det blev dags att börja planera examensarbete bestämde jag att dra inspiration från låtar som väcker negativa känslor i mig. Det kändes som ett intressant examensarbete att inte bara planera och tillverka produkter utan också göra planeringsprocess en stor del av projektet. Min tanke var att få processen mera krävande genom att välja en irriterande, icke-visuell källa till inspiration som

skulle stimulera mig genom hörselsinnet. Den första utvalda låten var Aki Sirkesalos "Naispaholainen" som publicerades år 1995. Låten har irriterat mig sedan dess.

För att hjälpa mig välja de två andra låtarna som skulle fungera som inspiration till resten av kollektion kom jag på två kriterier:

- som sagt var min tanke att de valda inspirationslåtarna skulle väcka negativa känslor i mig; irritation, obehag eller t.o.m. litet hat. Jag sökte någonting som skulle tvinga mig att hitta inspiration bakom låten, gräva under äckligheten för att hitta en guldkärna.

- låtarna skulle symbolisera inte bara känslor utan också det medlet vi använder för att uttrycka våra tankar och känslor, nämligen språk. Språk är viktigt för mig. Jag tycker om tanken att jag kan uttrycka

mig på olika språk och vill gärna lära mig flera än de tre språken jag för tillfället kan. För att hylla språk överhuvudtaget och speciellt de språk jag själv kan bestämda jag att välja låtar på finska, svenska och engelska.

När den finskspråkiga låten var vald, blev det dags att koncentrera mig på de två andra låtarna. Det var viktigt att den svenskspråkiga låten skulle representera det finlandssvenska samhället eftersom där lärde jag mig svenska. Jag hittade en finlandssvensk artist Barbara Helsingius vars visor är lätta, enkla och söta. När förknippade med musik betyder de här adjektiven oftast att jag inte kommer att tycka om sagda musik. Jag valde en sorglig och lugn sång kallad "Jag visste så väl" som med sin härlighet irriterade mig.

På jakt efter den sista, engelskspråkiga låten hamnade jag på andra sida av Atlanten. Jag blev bekant med en nordamerikansk artist kallad för Robert Johnson. Han intresserade mig först eftersom

jag har länge velat veta mera om utveckling av musik. Min favoritmusikstil, rock, har utvecklats från jazz- och bluesmusik och via detta samband har jag fått känna många nya musiker. Johnson var en av de bluesartister i början av 1900-talet som påverkade mycket senare tidens musiken. Tyvärr, fast jag gillar jazz och blues var det någonting i Johnsons musik som kändes för folkligt för mig att njuta av det. Från Robert Johnson valde jag en låt kallad för "Dead shrimp blues".

3.2 Allmänt om designprocess

Under planeringsprocessen lyssnade jag på mina inspirationslåtar om och om igen så att jag skulle bli bekant med dem. Emellan skissade jag i tystnad men återkom regelbundet till mina inspirationskällor. Det var lättare att komma på med idéer när man hade ljud, musik, som inspiration än när man har bara bilder. Musik binder inte ner tankar lika mycket som synliga inspirationskällor.

24

Skräckelementen kom in i planering smygande i mörkret från det undermedvetna före jag hade tid att förstå vad som händer. Detta hände när jag lyssnade på de tre låtarna och läste lyrik. Blod och kroppsdelar är ofta närvarande under min planeringsprocess och jag njuter av att kombinera grymhet med söthet. Också den här gången började det ganska fort flyga bilder av väskor med vassa tänder framför mina ögon. Väskor som istället för att låta en sticka in sin hand och hämta sin mobiltelefon tar ens hand, sväljer den och rapar på.

Fast mitt examensarbete bildar en kollektion valde jag att planera varje produkt så att den tydligt skulle skilja sig åt de andra. Detta ville jag framhäva speciellt därför att varje väska har en egen låt den är inspirerad av. Jag har därför valt att inte använda samma material eller samma färgkarta i alla produkter. Ändå finns det drag som binder produkter ihop. Varje väska representerar ett mytiskt monster inspirerat från respektive låt. Aki Sirkesalos låt födde "Succubus Snaps". Barbara Helsingius visa förvandlades till "Mean Medusa" och Robert Johnsons låt fick form som "Zombie Shrimp". Förutom monsterfamiljen ville jag att det skulle finnas någon teknik, material eller färg som skulle binda de tre väskorna tillsammans som en kollektion. Jag valde några drag som alla produkter skulle innehålla:

- Återvinning. Det finns någonting återanvänt i varje väska. Återvinning är inte en grundläggande princip bakom denna kollektion. Jag har istället bestämt att göra

produkter miljövänligare genom att välja slitstarka material och sömnadstekniska lösningar som är hållbara så att väskan inte går sönder lätt. För att hålla miljön i tankarna ville jag ändå integrera någonting återanvänt i varje produkt. Främst har jag använt återanvända material som stödmaterial men även synliga detaljer och t.o.m. huvudmaterial för en av väskor är av återanvända material.

- Spets. Alla väskor har åtminstone litet spets fast det varierar i färg och form. "Succubus Snaps" har bara spetsband medan de andra väskorna har spetsstyg. Spets är ett ytterst skört och kvinnligt material. Fast varje väska representerar ett grymt och farligt monster ville jag integrera en dos oskyldighet i dem. Genom detta ville jag påminna att vi inte skall

tappa bort oss i mörkret utan alltid se också det positiva och ljusa i livet.

- Broderi/applikation. Båda teknikerna ingår i alla väskor i varierande mängd och form. Också denna teknik påminner oss om kvinnlighet och oskyldighet. Den huvudsakliga orsaken bakom mitt beslut att integrera broderi- och applikationstekniker i mitt examensarbete är det att jag ville framhäva monstren med tredimensionella former.

- Svart. Fast väskorna huvudsakligen inte har samma färgvärld med varandra har jag använt svart i alla produkter. Det är en bra grundfärg och gör det lättare att kombinera väskor med olika dräkthelheter. Det också representerar mörkret var monstren bor.

- Silver. Silver är den andra färgen som är gemensam för alla väskor. De har både broderi med metalltråd och silverfärgade föremål. För mig representerar silver hopp. Det är det lysande månskenet på en mörk natt. Det är de blinkande stjärnorna som visar vägen hem.

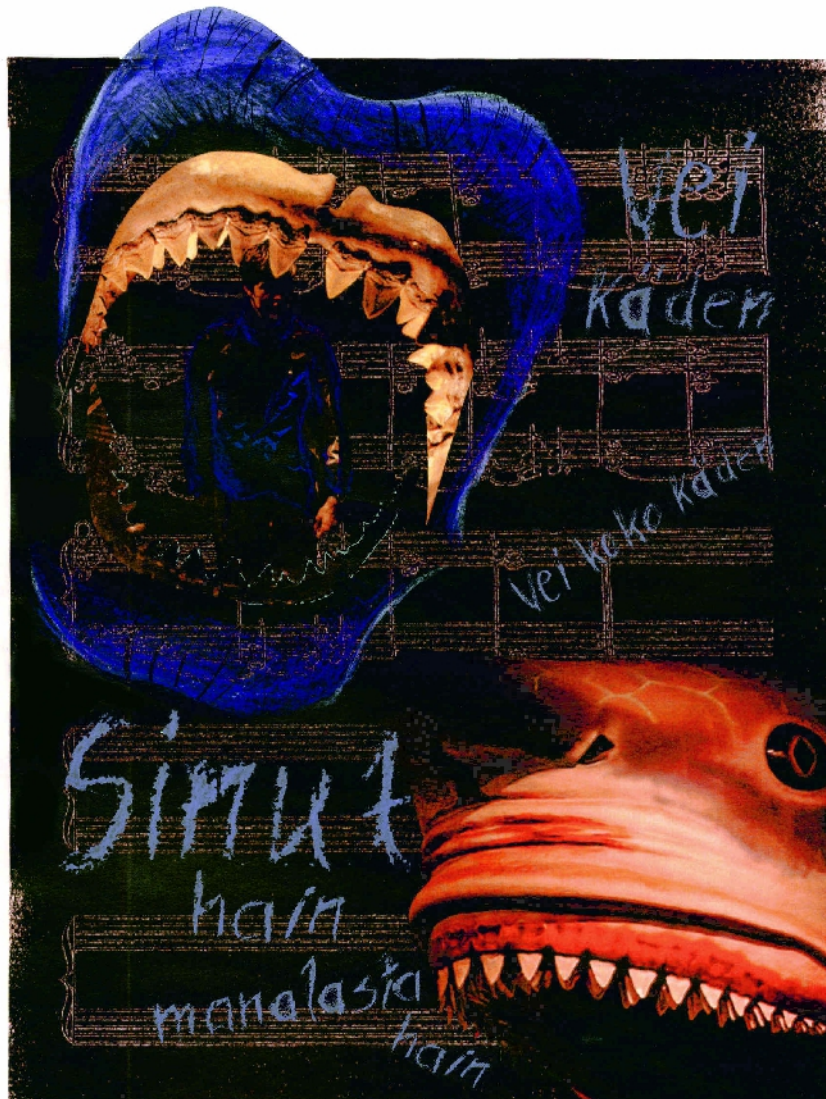

Bild 5. "Succubus Snaps" moodboard.

3.3 "Succubus Snaps"

Den låten som allt började från är Aki Sirkesalos "Naispaholainen". Den inspirerade väskan "Succubus Snaps". Denna låt har följt efter mig sedan jag var tio år gammal. Den kommer och går men är alltid där. Ofta märker jag medan jag städar eller gör något annat tråkigt att jag nynnar eller sjunger sakta refrängen på låten. Det är inget fel på låten utom att den inte vill lämna mina tankar. Jag har börjat verkligen bli irriterad på den. Denna låt är en ypperlig inkarnation av den tanke som finns bakom mitt examensarbete. Redan låtnamnet berättar om en kvinnlig djävul så det behövdes inte mycket för att onda tankar började leva sitt eget liv.

*"Annoin pikkusormen
se vei koko käden"*

Ge någon lillfingret och den tar hela handen. Det här mycket vanligt uttryck som används i versen gav mig en tanke om en stor gapande mun. Från munnen

måste man försiktigt befria sin hand för att inte störa vilande monster. Om man gör plötsliga rörelser vaknar det till och fort stänger sin mun innan man hinner dra handen ut.

"kun sinut Manalasta hain"

Att hämta någon från undervärlden. Det kan förstås vara Persefone som Hades i grekiska legender ville ha för sin fru och hämtade till sitt rike i undervärlden men det kan också vara någonting farligare som kryper ut från mörkret. Kanske det är en kvinnlig demon, en vacker succubus som kräver offrets livskraft för att leva.

Namnet för väskan kom jag på genom de här två versraderna. *Manala*, en finsk benämning för undervärld, framkallade bilder av olika djävlar i varierande aktiviteter. Succubus med sin sensualitet blev förebild för "Succubus Snaps". *Snap*, som betyder tugga och även smälla, föddes från den första versen där succubus tar hela handen. Också det att jag

bestämde mig att använda hexagonram istället för knäppning eller blixtlås påverkade på valet av namnet. Hexagonram nämligen smäller fast så snabbt att det hörs ett klick, snap, när den stänger.

Låttexten i sin helhet för Aki Sirkesalos

"Naispaholainen" finns med som bilaga 1. (Sirkesalo 2002, s.23).

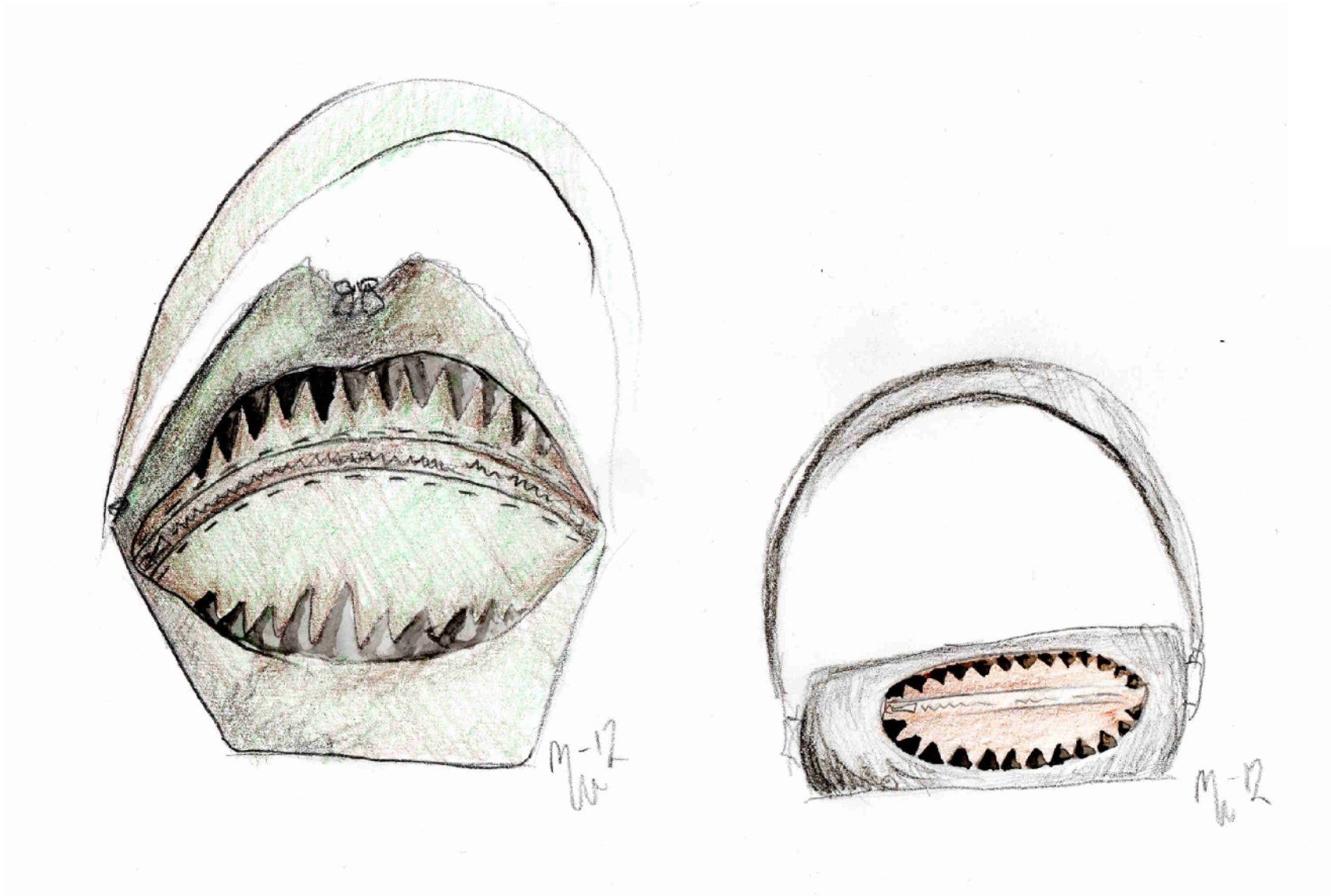

Bild 6. De första skisserna.

3.3.1 Designprocess

Tänk på tänder. Mycket vassa tänder. Svarta som midnatt runt den klarröda munnen. "Succubus Snaps" skall bli en hungrig väska.

Denna var min tanke när jag tog fram papper och penna och satt ner vid ritbordet. Jag ville integrera succubus eviga hunger och hennes vackra utseende i väskan. Den hungriga väskan var närvarande redan på de första skisserna (bild 6 och 7). Det första alternativet för väskans huvudmaterial var ett enfärgat lila tyg i trasslig polyester (bild 8). Jag ville ursprungligen att det skulle finnas mera kontrast mellan färgerna i denna väska. Som det syns i skisser planerade jag även en stark orange-svart väska (bild 10) och en i turkos-svart (bild 9) som lika med den lila väskan har en läppformad applikation gjord av spetstyng.

Så småningom kom det upp nya synpunkter till succubus karaktär. Succubus är inte bara en farlig och elak skapelse utan hon måste också vara en ensam varelse.

Bild 7. En lekfull version.

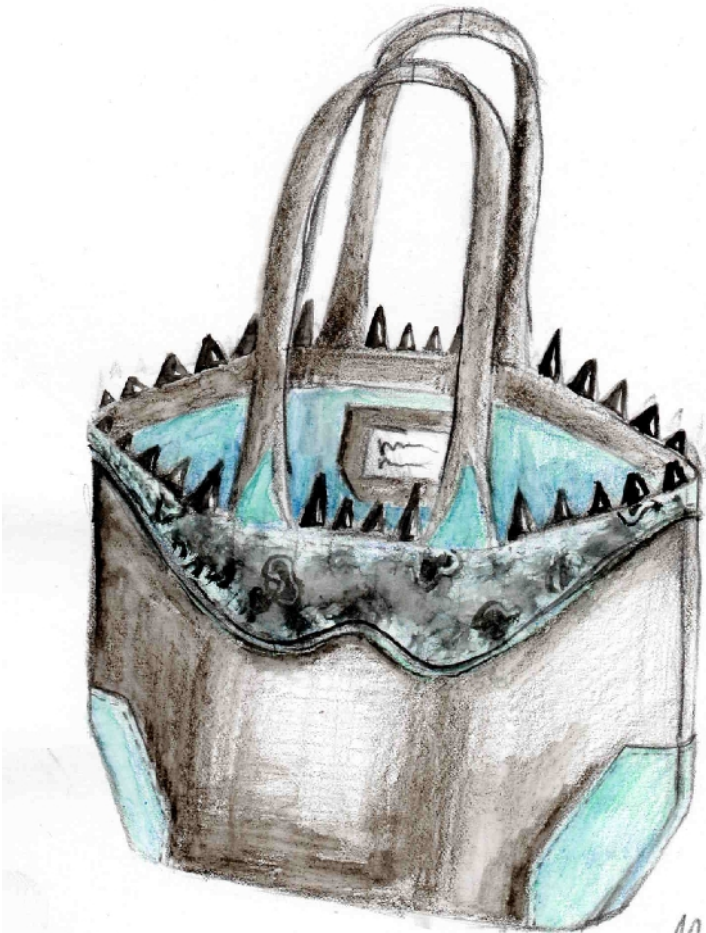

Bild 8. En version med lila polyester tyg och fastsatta axelband.

Hon är inte bara hungrig efter livskraft utan också sällskap. Hon är dömd att vandra på jorden för att söka efter människor hon kan förföra och suga ut men kan hon då hitta någon som skulle älska henne? "Succubus Snaps" är en sorgfylld varelse men hon är också en stark skapelse som har vassa tänder som lätt kan bita av tjuvens fingrar om de vandrar för nära din plånbok.

32

För att få fram succubus sorg och ensamhet bestämde jag slutligen tona ner väskans färgvärld. Ett alternativ var en grå väska med svarta detaljer (bild 11). Som slutliga material valde jag ändå ett sorgligt mörklila denimtyg i bomull, ett nattsvart regnrockstyg och en skör lavendel spetsband. Jag tycker att kontrasten mellan konst- och naturmaterial kan vara intressant om man lyckas kombinera dem med stil. Svart är den västerländska färgen för sorg men i kyrksymbolik är sorgfärgen lila och under den viktorska tiden fungerade också lavendel i samma egenskap. I "Succubus Snaps" förekommer ljusgivande silver i dekorationssömmar och silverringar som axelband fästs i. Lavendelfärgat spetsband finns i samband med

M-12

Bild 9. En turkos variant.

M-12

Bild 10. En orange variant.

applikation vid väskmunnen. Svart finns med i form av regnrockstyg som används i applikation och förstärkningar på väskans nederkanter.

"Succubus Snaps" är en kompakt hållbar väska och den är menad för vardagsbruk för den som vill ha någonting extra i sin vardag. Dit ryms främst små saker alla intervjuade bär med sig som plånbok, mobiltelefon och olika sminkprodukter. Även en liten vattenflaska ryms in i väskan om man inte har andra stora föremål. Väskan är tillverkad av slitstarka material. Den slutliga modellen med materialprov syns i bild 12. Väskan har en innerficka med min signering. Fickan är planerad så att dit ryms ett bankkort (bild 18).

För fastsättningen bestämde jag mig att använda hexagonram. Jag ville inte ha blixtlås eller vanliga knappar i väsköppningen eftersom det var viktigt för mig att väskan kunde öppnas och stängas snabbt och enkelt. Jag funderade litet på tryckknappar eller magnetknappar som nog kan öppnas lätt men sist bestämde jag mig på hexagonram eftersom den är

Bild 11. En version med svarta detaljer.

ännu snabbare att öppna och dessutom ser det speciellt dramatiskt ut när man öppnar den. Detta gör man genom att trycka ramens ändor mot varandra. Den snabba rörelsen böjer ramen och visar ett korallrött fodertyg (bild 17). Munnen hålls öppen tills man trycker väskans fram- och baksida mot varandra. Då stängs öppningen med ett litet klick. Man behöver inte fumla med knappar, blixtlås eller osnygga och hårsamlade kardborreband. Det som är dåligt på hexagonram är bara det att jag inte har hittat en enda butik i Finland som skulle sälja dem. Genom skolan fick jag information om en butik i Sverige som har haft ramar i sitt sortiment men de hade slutat sälja dem. Jag fick ändå kontaktuppgifter till en firma i Förenta Staterna och kunde beställa mina ramar därifrån. Jag hoppas att flera finländare hittar den här fina uppfinningen så att vi kan få tag på dem närmare oss.

36

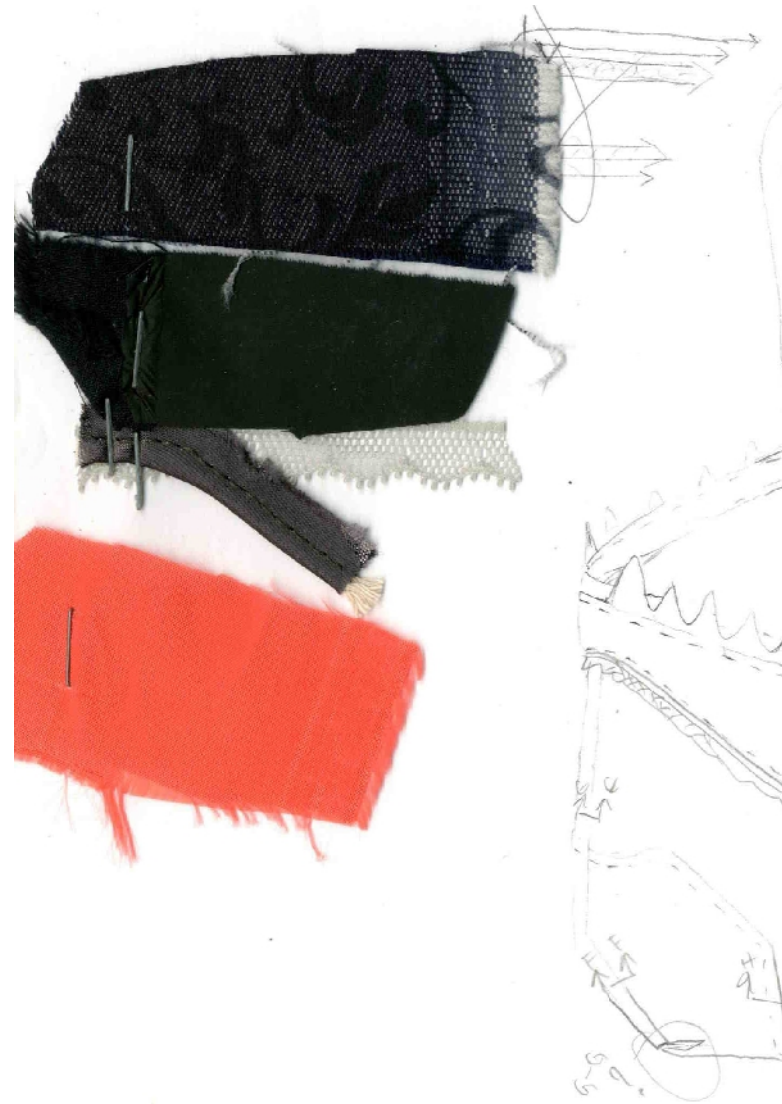

Bild 12. Den slutliga versionen med materialprov.

Bild 13. "Succubus Snaps" stämningbild.

3.3.2 Tillverkning

”Succubus Snaps” är menad som en nätt liten väska som skulle passa för vardagsbruk när man har litet mindre saker med sig. Jag ville ändå inte att väskan skulle bli så liten att den vore oanvändbar. Därför planerade jag väskan så att den inte är en platt mönsterbit utan jag sydde nederkanter så att väskan blir rymligare i sidoläges. Dessutom är väskan mera tredimensionell vilket har varit viktigt för mig redan från början.

Som förstärkning för nedrehörnen som är mycket utsatta för nötning använde jag det svarta regnrockstyget (bild 19). För att testa om materialet var tillräckligt hållbart för att hålla väskans kanter i skick försökte jag slita ytan med diverse vassa föremål. Det kom bara några svaga märken på tyget och de flesta försvann när jag gnuggade ytan lätt med mitt finger. Tyget visade sig vara mycket hållbart och passande till behov. För läppformad applikation (bild 16) använde jag samma tyg. Fast applikationen utsatts inte för

nötning i samma mån som nederkanter kan det hindra slitage när väskan rör sig mot kroppen. Fast det svarta tyget inte är töjbart förekom det inga problem med sömnaden av applikationen. Även de runda konturerna hos läppformen var lätta att sy.

Ursprungligen planerade jag axelband som korta handtag som sitter fast i väskan som det syns i skisser 8-11. Det kändes ändå som ganska tråkig och trygg modell. Jag började fundera på alternativ för axelband och kom på en knytbar variant som jag tidigare har använt i tunnare material och mindre påsar. Jag tänkte att om jag planerar en lång bandremsa borde den knytas nätt även i tjockare tyg. Jag tycker att slutresultaten blev riktigt fin (bild 15). Det som också är bra i det knytbara axelbandet är att man kan justera längden. Man kan knyta det riktigt kort och bära i handen eller man kan knyta det så lång som möjligt och kasta den diagonalt över bröstet som i bild 14. Man behöver inte vara rädd att väskan skulle falla av sig själv eftersom denim inte är halt material.

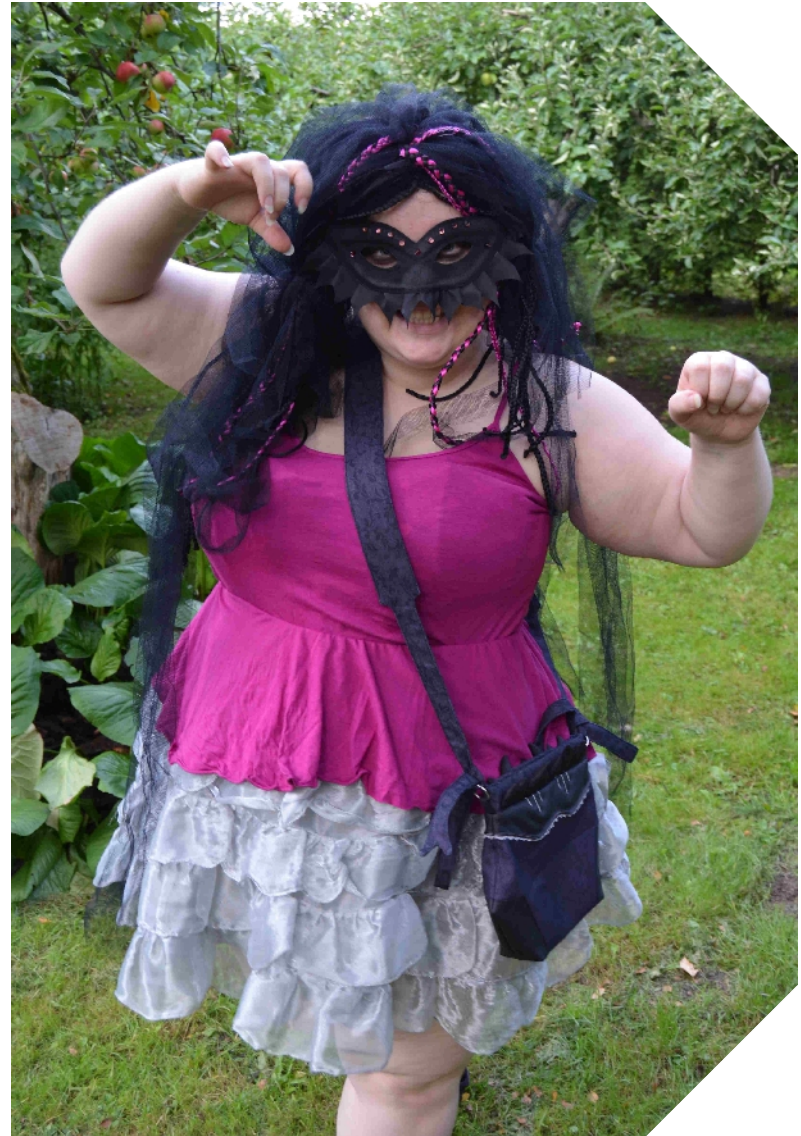

Bild 14. Succubus i äppleträdgård.

Bild 15. Detalj, axelband.

3.3.3 Den slutliga produkten

När väskan blev färdig märkte jag att den blev litet mindre än meningen. Detta beror mest på det att denim är tjockare än det ursprungliga tyget jag sydde toallen av. Denim puffar upp mera och ser fylligare ut eftersom det är så stelt att sömmar blir runda och nätta. Därför är det en bra material för en väska även om de puffiga sömmar förminskar väskans storlek. Väskan blev inte så liten att det vore opraktisk att använda utan är ändå ganska passlig storlek för många ändamål. I framtiden kunde jag planera en större variant av "Succubus Snaps". Hexagonramar finns att få i många olika storlekar. Eftersom material använt för väskan är slitstarka kunde man planera t.o.m. en stor reseväska. Hexagonram har också den fördel jämfört med många andra fastsättningsalternativ att den inte kan öppnas i misstag. Ibland kan t ex tryckknappar öppna av sig själva om locket fastnar på något och innehåll kan falla ut utan att man märker det. Med hexagonram är det också svårare för tjuven att få tag på innehållet

Bild 16. Detalj, tänder.

Bild 17. Väsköppning.

speciellt eftersom det är svårt att öppna ramen utan att väskans bärare märker det.

Sömnadstekniskt lyckades väskan bra. Jag hade bara ett litet problem med axelbandet. Det är en formad bit av tyg som blir smalare mot ändorna och förgrenar sig till två flikar i ändorna av bandet. De var inte så lätta att sy på tjockt denimtyg. Det skulle ha fungerat bättre på tunnare och tätare vävt tyg. Jag lyckades nog sy denna detalj men det blev litet stelare än var meningen. Detta kan jag också ändra i framtiden. Antingen ändrar jag på axelbandsmodell eller syr bandet av tunnare tyg. Åtminstone skulle det tunna tyget få axelbandet att kännas bekvämligt mot huden. Det kunde vara bra att även tillverka olika modeller av axelbandet så att kunder kunde välja ett band som passar deras stil. Alla tycker inte om stora rosetter och band som hänger långt ner utan vill ha en enklare variant.

Bild 18. Detalj, signering.

Bild 19. Detalj, förstärkning på kanten.

Bild 20. "Mean Medusa" moodboard.

3.4 "Mean Medusa"

Den finlandssvenska låten som blev utvald är Barbara Helsingius "Jag visste så väl" från 2011 som originellt är komponerad för Monica Törnell i 1987 (Helsingius 1989, s.52; *Jag visste så väl/Ensam* u.å.). Den blev inspirationen till "Mean Medusa". Helsingius låt är söt, mjuk och härlig, stämningsfull och inte alls min stil. Fast den är sorglig är den för min smak för kärleksfull. Alltså en perfekt låt när inspiration är irritation.

Den här söta, sorgliga låten fick sist och slutligen mig att integrera skräckelement i väskornas formspråk. De två andra låtarna hade nog också stimulerat den mörka musan i mig. Jag undrade ändå om det är litet för självklart och tråkigt tänkande att planera monsterväskor därför att i låttext pratas det om undervärld och död.

Medan jag skissade arbetade också det undermedvetna och fick mig att följa efter min mörka musa.

Låten "Jag visste så väl" upprepades om och om igen medan jag skissade. Jag försökte inte hitta någonting jag tycker om i låten utan att hata den mindre. Efter att jag hade hört låten otaliga gånger i sträck förstod jag plötsligt att där sjunger en som fallit offer till Medusa från antikens Grekland!

*"Jag visste att mötas var vågspel och villa
som lockar så lönnligt och lurar så lätt.
Men ändå blev allting med ens så stilla
i undran över det mötet gett."*

Man träffar Medusa och som hjältar i grekiska legender kan man bara stirra. Man måste se Medusa ens en gång. Då är det redan för sent och Medusas blick förvandlar en till stenstaty.

"Jag visste att ögon kan älska och smeka"

*"men ändå jag lät våra ögon leka
i ordlös längtan, i stumt begär."*

Om ögon kan älska och smeka kan de göra något annat också. Man säger ju att om blicken kunde döda... Efter man har tittat i Medusas grymma ögon är man ordlös och stum.

*"Jag sjunger en sång som du aldrig får höra,
jag bär på din tonmedaljong."*

En staty kan tänka sina egna tankar, kan nynna i sitt huvud, men läppar av sten kan inte röra, kan inte uttrycka tankar. Människan har blivit ett objekt som Medusa har skapat, offret är vad Medusa vill henne att vara, tyst och stilla.

Namnet för "Mean Medusa" föddes så småningom. Denna väska var den svåraste att komma på namn till. Efter att jag hade läst hur "ögon kan leka" var det nästan självklart att monstret som skulle representera väskan vore Medusa. Det var mera krävande att hitta ett ord som kompanjon för henne. Jag ville inte att väskas skulle heta bara "Medusa" utan det borde

finnas ett ord som skulle beskriva monster och låta en att känna henne bättre. *Mean*, som betyder elak, kändes som ett bra adjektiv. Först tänkte jag på ordet *evil* som betyder ond men sist valde det bort eftersom fast Medusa kan vara ond är det för starkt ord. *Mean* är en snällare version av *evil*. Min Medusa kan vara elak men hon är inte ond. "Mean Medusa" också låter mjukare när man uttalar den än "Evil Medusa".

Låttexten i sin helhet för Barbara Helsingius "Jag visste så väl" finns med som bilaga 2. (Helsingius 1989, s. 52).

3.4.1 Designprocess

”Mean Medusa” är den minsta väskan i kollektionen och tillverkad av känsliga material. Den är menad för festbruk. Jag ville skapa en festväska som är rymlig och har karaktär. Fast väskan är liten ryms dit de viktiga föremålen som jag och alla av de intervjuade har i sina väskor. Även mobiltelefon hittar sin plats om den inte är av de allra största modellerna.

48

Det legendariska monstret, Medusa hade i sin arsenal kanske det mäktigaste vapnet av alla. Hon behövde bara titta på en och om denna människa tittade tillbaka förvandlades hon till sten. Jag ville få fram detta vapen i väskan. Ögon är själens spegel och ibland behöver man spegla också sina mörka tankar. Ibland måste man skydda sig själv och Medusas blick kan vara ett tillägg till den arsenal vi har även om den fungerar bara i vårt eget huvud. Medusas ögon var med i planeringsprocessen redan från början. Den tidigaste versionen (bild 21) hade plastögon på ormhuvud som liknar en leksak. Denna modell blev

Bild 21. En version med ormhuvud som ficka.

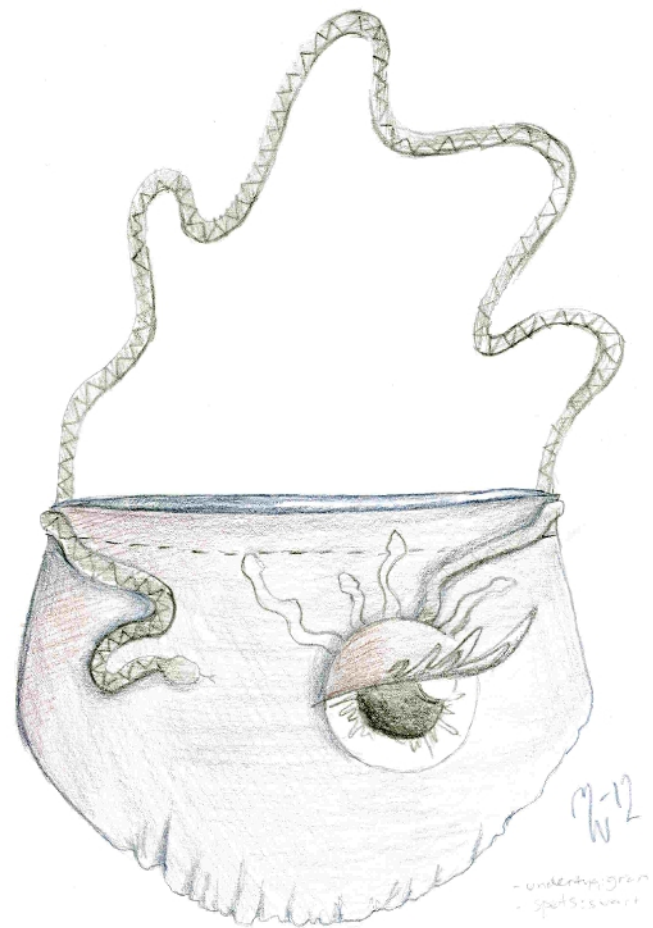

Bild 22. Två små påsar.

utklassad eftersom "Mean Medusa" skulle bli en vuxen och festlig väska.

"Mean Medusas" förebild hade levande, slingrande ormar i stället för hår. Jag ville att denna väska inte skulle ha bilder av ormar utan den skulle vara en orm. På skiss 22 finns två väskor som är tillverkade av tunna material med svagt stiliserade ormapplikation. På de här väskorna har Medusa också fått en större roll. För att framhäva Medusas relation till ormar ville jag att väskan skulle innehålla grön färg. Först tänkte jag tillverka väskan av svart tyg med mintgrön spets ovanpå. På bild 23 syns denna variant med en stiliserad ormhuvud av snöre. När jag gick genom mitt tygförråd märkte jag att jag hade färdigt en bit glänsande grön polyestersatin som skiftade i ljuset som ett smaragdgrön ormskinn. När jag satte svart tyllspets på denna glansiga ormhud såg det ut som de små hexagonerna av tyllrutor skulle bilda små fjäll. En modell med de här tygen syns i skiss 24 och materialprov i bild 27. Den slutliga versionen med axelband som formar en stiliserad orm syns i skiss 25.

Bild 23. Svart underlag och mintgrön spets.

Bild 24. Grön underlag med svart spets och dubbelsnör som axelband.

Väskan stängs med en magnetknapp (bild 30). Magnetknäppning är ett enkelt sätt att stänga en väska. Eftersom knappen är ganska tjock passar det bäst för tjockare material. "Mean Medusa" är av tunna festliga material men jag har använt plast som stödmaterial på alla mönsterdelar. Det har gjort väskan stel och magnetknäppning slår inte genom det tunna tyget utan blir osynlig under locket. Plasten gör också knäppningen hållbarare. För att få väskan öppen måste man dra locket hårt utåt eftersom magneten är ganska kraftig. I tiden kan det slita tyget runt knappen sönder. Stödplast skyddar tyget mot slitage.

För mig var det viktigt att planera en festväska som är praktisk. Fast man inte behöver många saker med sig på festen måste det rymmas mera än ett läppstift och en puderask i väskan. Ingenting är värre än kuvertväskor som nog ser lyxiga ut men är så platta att de egentligen kan inte innehålla någonting. Som form är kuvert ändå så vacker att jag ville använda det för "Mean Medusa". För att få väskan rymligare

har jag utbrett väskans öppning så att sidostycken formar en triangel. På så sätt ryms det även en liten plånbok och en telefon in i väskan. Inne i väskan finns det en liten ficka som är precis rätt storlek för bankkort så att man inte nödvändigtvis behöver ta med sig hela plånboken på festen. På fickan finns min signering (bild 31).

Bild 25. Den slutliga versionen.

Bild 26. "Mean Medusa" stämningbild.

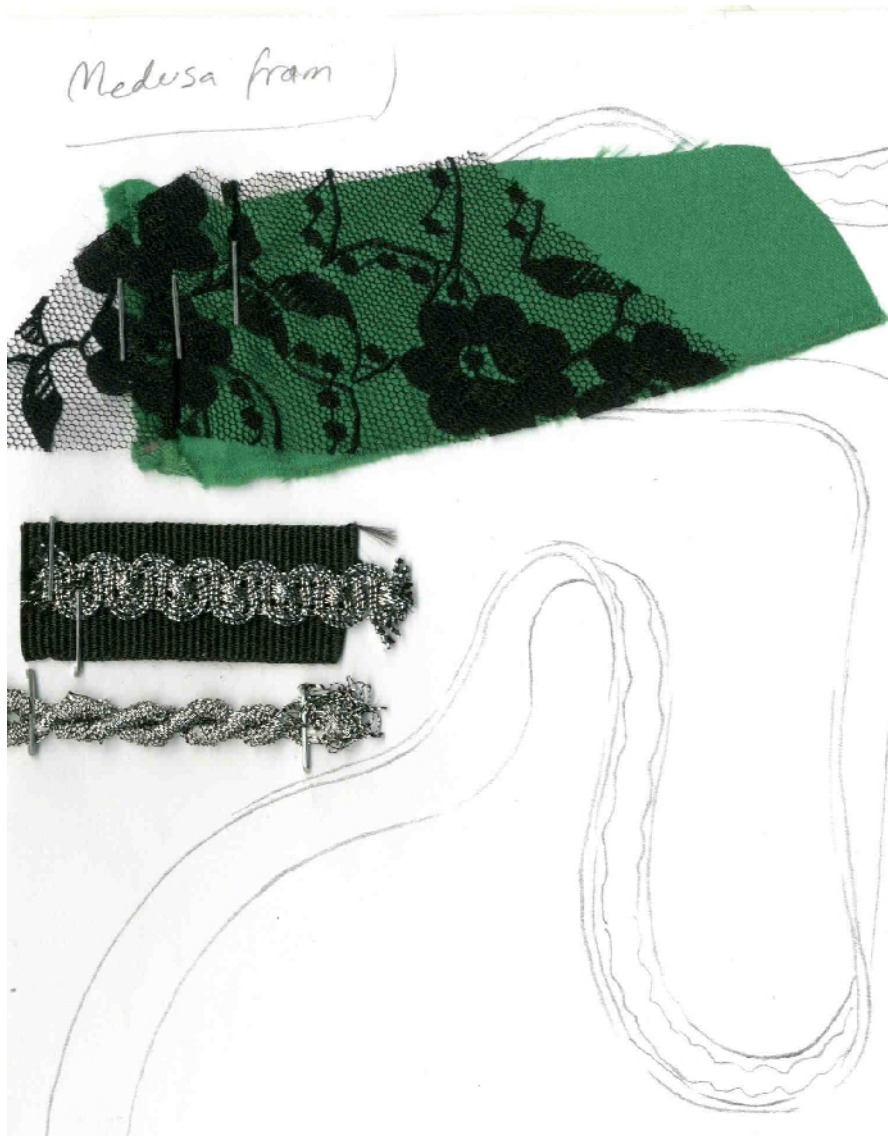

Bild 27. Materialprov.

3.4.2 Tillverkning

Mönsterkonstruktionen var både lätt och krävande. Basformen för väskan är enkel och det krävdes inte många mönsterstycken för att bilda alla sidor och lock. Det fanns mycket små detaljer som gjorde konstruktionen svårare. Jag sydde två toaller för att prova olika syordningar. Eftersom varje sida och lock blev stött med plast krävde syordningen mycket planering. För att arbetet skulle löpa framåt så smidigt som möjligt var det viktigt att veta i vilken ordning skall stödmaterial träs in. "Mean Medusa" var kollektionens snabbaste väska att sy men mönsterkonstruktion och sömnad av toaller tog längst tid.

Själva sömnaden gick som sagt mycket snabbt framåt. Det mest tidskrävande var broderingen som jag gjorde allra först. Broderingen är dels maskin- och dels handsydd. Det kändes rätt att denna festväska som skulle bli vackert som ett smycke skulle börjas med dekorativ broderi och också avslutas med det.

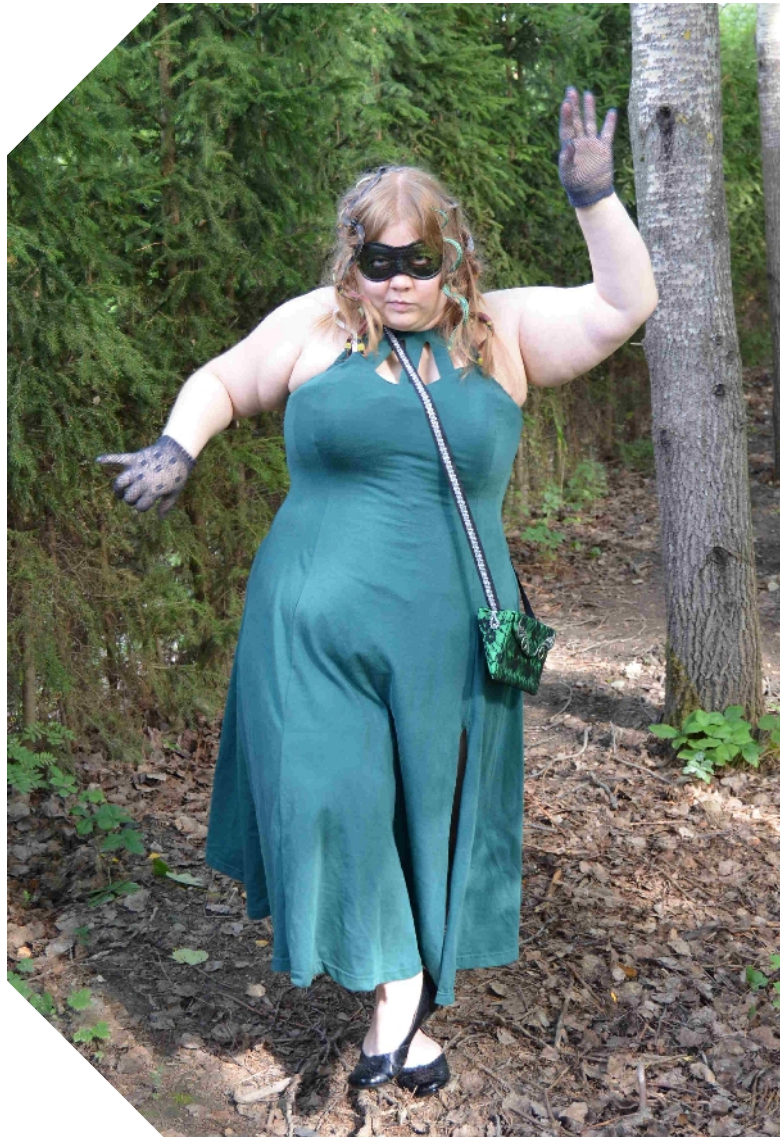

Bild 28. Medusa i skog.

Det sista stygnet jag sydde på väskan var för att fästa metallringar som skulle bilda Medusas stenhårda blick (bild 29).

Samma silverfärg som finns på ögonbroderier finns också på axelband med sin stiliserad ormform (bild 32 och 33). Jag använde svart ripsband och silver/svartfärgat metallaktigt platt band. Jag har märkt att nästan alla massproducerade festväskor bärs antingen i hand eller på ena axel. Då är man effektivt handikappad av sin egen accessoar. För min kollektion var jag intresserad av att planera en axelväska för festbruk. Jag anser att om axelbandet är tillräckligt vackert kan väskan bäras så att bandet går över huvudet och diagonalt över bröstet. Bandet kan dekorera en dräkthelhet som ett smycke. Jag har försökt planera ett axelband som är så pass brett att det inte skavar axeln genom tunna festkläder men ändå är vackert och dekorativt. Den färdiga väskan och Medusas inkarnation med axelbandet tvärs över bröstet kan ses på bild 28.

Bild 29. Framsida.

Bild 30. Detalj, knäppning.

Bild 31. Detalj, signering.

Bild 32. Sidovinkel med ormapplikation.

3.4.3 Den slutliga produkten

Även efter två toaller kom det ett problem med lock och magnetknäppning. Först hade jag fäst magnetknappen bara genom tyg. Jag märkte att tyget töjde alltför mycket när man öppnade väskan. För frampanel var knappen skulle fästas trädde jag knappen både genom tyg och plast så att plasten skulle stöda det tunna tyget.

Annars lyckades väskan bra. I framtiden måste jag ändra sömnadstekniska detaljer och mönsterkonstruktion för att göra väskan mera lättsydd och mera passande för massproduktion. Med tanke på min kommande nätbutik och kunder kunde det vara bra att inte ha så mycket handsömnad i väskan. Då skulle tillverkning bli snabbare och produkten förmånligare. Jag vill ändå hålla en viss mängd handsömnad i broderingen eftersom det får produkten att skilja sig från många andra festväskor. Ett alternativ för handsömnad kunde vara tygtryck men då borde väskan vara gjord av naturmaterial eller viskos.

Bild 33. Sidovinkel med applikation.

Bild 34. "Zombie Shrimp" moodboard.

3.5 "Zombie Shrimp"

"Zombie Shrimp" är inspirerad av "Dead shrimp blues" av Robert Johnson, inspelad 1937. Johnson blev jag bekant med när jag dök i den vida världen av jazz. Jag gillar jazz och ville veta mera om hur den har utvecklats sig. Johnson spelade bluesmusik och påverkade mycket senare tidens jazzmusiker. Jag tycker om Johnsons röst och lyriker. Därför är det ju litet underligt att jag inte gillar hans musik alltför mycket. Det finns någonting i melodierna som är för folkliga för min smak. Jag hade en mängd irriterande låtar att välja från. Nästan alla skulle ha passat lika bra som inspiration. "Dead shrimp blues" blev utvald eftersom låttiteln för mina tankar igen mot de onda makterna. En sång om avslutad kärlek och impotens förändras på vägen och förvandlas till en vandöd från voodoo mytologin. (Blakely 2011; Sharma 1997).

*"I woke up this mornin' – nnn
and all my shrimps was dead and gone"*

Tänk på små rosa räkor som under natten, utom synhåll av människor, förvandlas till små hungriga monster som bildar en monsterarmé och kommer efter de levande.

*"why you hear me weep and moan
I got dead shrimps here"*

Vem skulle inte vara sorglig om man skulle bli jagad av en armé räkor som är efter ens hjärna. Visst skulle man gråta litet över den glada, trygga världen som inte finns mera.

Redan låtnamnet "Dead Shrimp Blues" fick mig att tänka på döda varelser. När jag lyssnade på versen "*all my shrimps was dead and gone*" tänkte jag hur de döda räkorna egentligen har försvunnit. Har någon hämtat dem bort eller har de, kunde de, gått upp och krupit bort av sig själv? Kunde de alltså ha blivit vandöda, zombier? "Zombie Shrimp" var född.

Låttextern i sin helhet för Robert Johnsons "Dead shrimp blues" finns med som bilaga 3. (Johnson 1999, s.77-82).

64

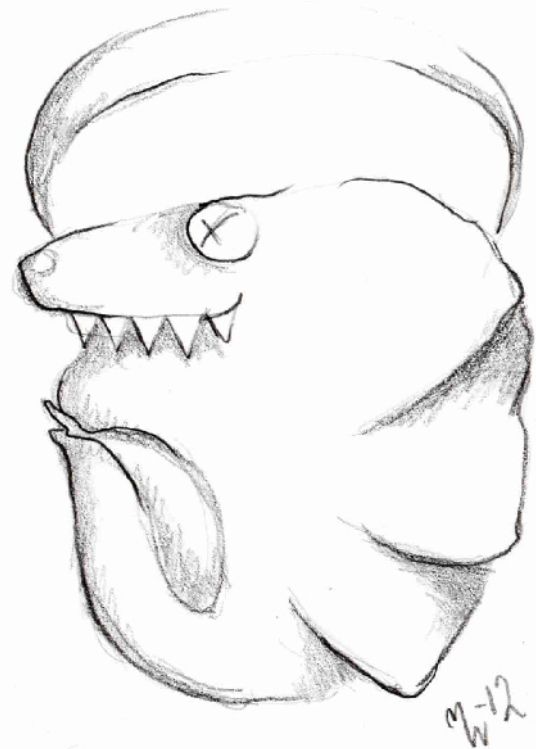

Bild 35. Två första skisser.

3.5.1 Designprocess

Idé för "Zombie Shrimp" smög in med musiken och målade bilder av små men beslutsamma räkor. Låttext framkallade ögonblicksbilder av en armé av odöda monster på jakt efter min hjärna. Ett konkret exempel på detta är de två första skisserna (bild 35). Med min väska vill jag få fram denna skrämmande känsla med en underton av gullighet. Tänk räkor som kommer hem i en plastpåse och hamnar i frysen. Där stirrar de med döda bläcksvarta ögon och sakta men så säkert börjar de röra sina små fötter. Vad händer när väskans ägare öppnar frysen? En armé av små rosa monster blir fri!

"Zombie Shrimp" är den största väskan i kollektionen och menad för skol-, vardags- och resebruk. Material tål slitage och är lätta så att väskan väger så litet som möjligt. Då orkar man bära den med sig länge. Dit ryms vattenflaska, skissbok och extern hårdskiva som Vän A bär med sig. Även en kamera ryms med på resan. Väskan är en rimlig storlek för

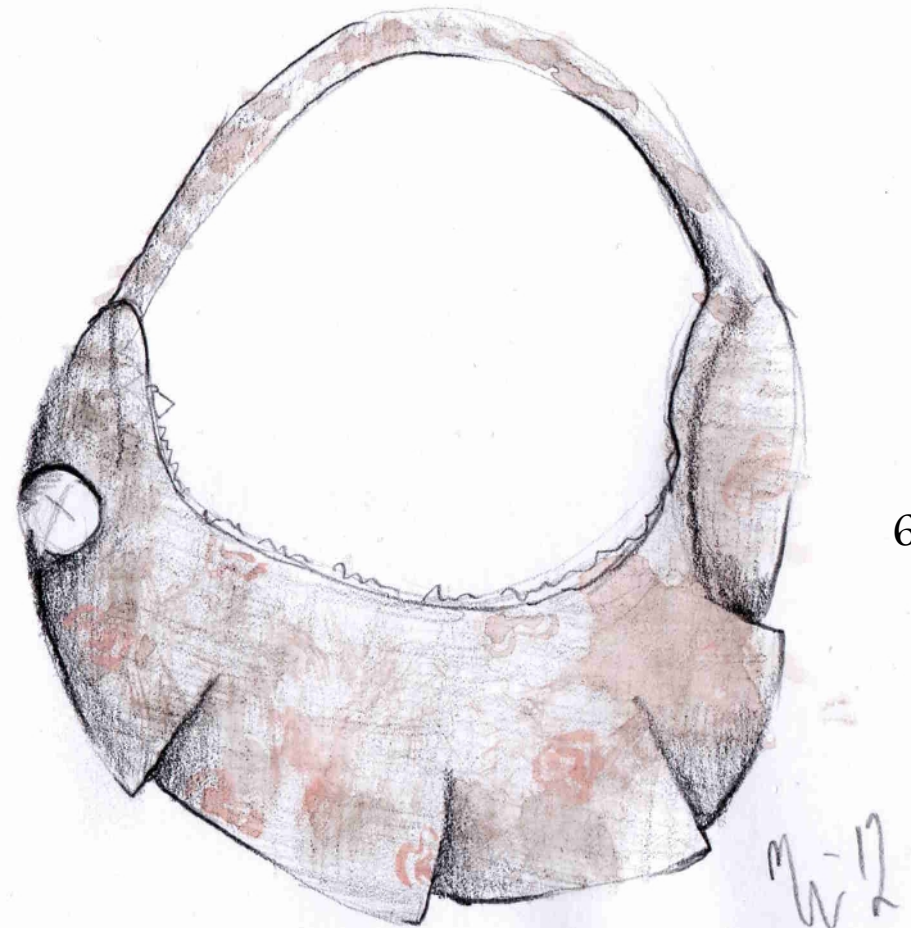

Bild 36. En avslappnad variant med rosa spets.

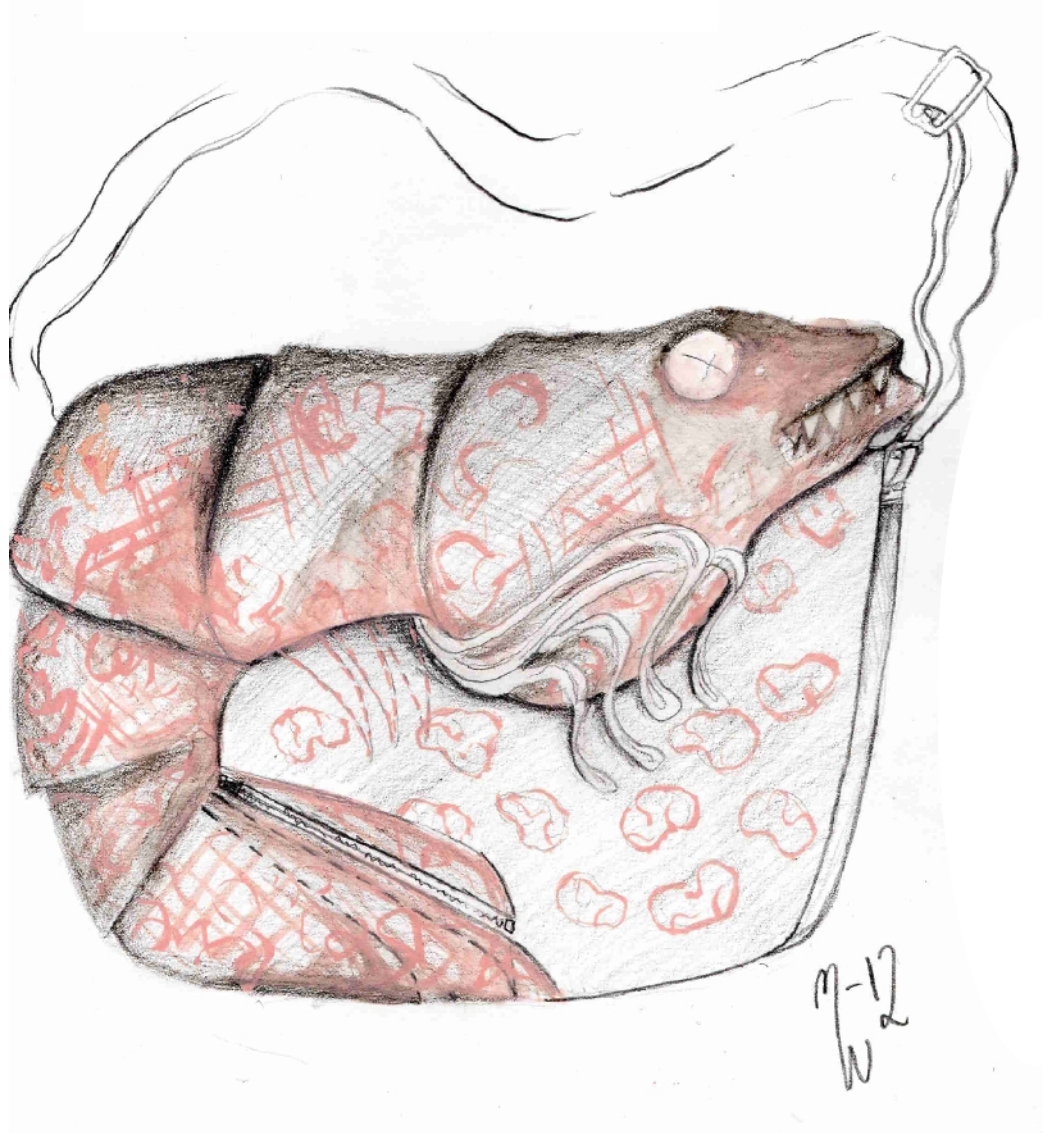

Bild 37. En version med rosa spets och tygtryck.

resande eller skolbruk men ändå inte så stor att det vore jobbigt att bära den.

Jag valde sammet som huvudmaterial eftersom den är ett mjukt och varmt material. Jag ville att "Zombie Shrimp" skulle vara en väska man vill klappa på. Sammet är också ofta ett stadigt tyg som håller bra sin form. Jag valde en bredrandig manchestersammet eftersom den ger mycket bra stadga och den tål slitage bättre än vanlig sammet. Som material är den också vardagligare och eftersom denna väska är planerad för resebruk passar det utmärkt.

För själva rakan valde jag en rosa spetstyg (bild 36 och bild 37) men jag behövde också någonting som skulle sättas under spetsen eftersom sammeten vore för tjock med tanke på alla de veck som bildar rakens kropp. För det använde jag tunnt polyestertyg med svarta och mörkgråa rutor. Den plastiga polyestern är inte mitt favoritmaterial men för rakens kropp passar det utmärkt eftersom den håller sin form bra. Jag nämligen letade efter någonting som skulle hålla

veckkanter runda och fylliga och inte platta till sig i användningen.

Det samma tyget använde jag som foder för axelbandet. Den sidan som kommer mot axeln slits mera och speciellt sammet kan se osnygg ut efter ett tag eftersom den lätt blir delvis skallig när luddet slits bort. En tunnare tyg på undersidan får också axelbandet att forma sig nättare med kroppen så att det ser inte klumpigt ut. För rakens huvud valde jag att använde samma rutiga tyget under spetsen och ytterligare ett tjockt svart tyg av bomull som foder för att ge extra stadga. Rakens tentakler som dekorerar väskans lock är av anorakband i svart bomull. Tänderna är gjorda av genomskinlig PVC-plast och ögat av hård plast, broderigarn och läder. Den slutliga modellen syns på skiss 40. Locket var jag tvungen att planera ganska kort eftersom annars skulle rakens huvud ha fått underliga proportioner. Därför bestämde jag sätta en blixtlås i väsköppningen. Det gör också resande lättare när man kan vara säker att saker hålls i väskan. Eftersom locket är ganska kort

68

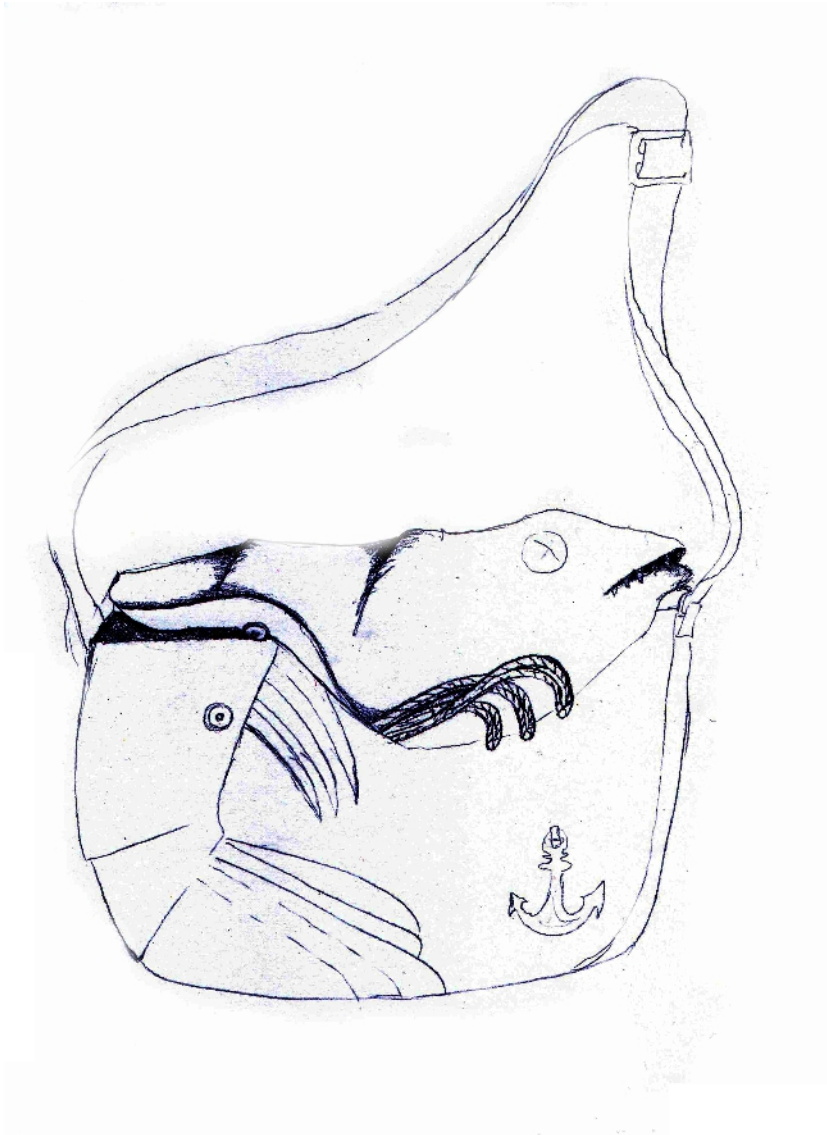

Bild 38. Knäppning.

sydde jag ännu två tryckknappar fast på det så att det skulle hållas stängt. De syns på bild 38 och 46.

Jag har tidigare märkt att väskfoder inte borde vara gjort av något mörkt material eftersom då blir väskan som ett mörkt hål som suger allt ljus och man kan inte hitta sina saker. Jag har därför planerat alla väskor i kollektionen med färgglada fodertyg. Fodret för "Zombie Shrimp" är av blågrönt fodertyg med små stiliserade franska liljor i silver. Materialprov syns på bild 39.

69

Jag har försökt välja stadiga men lätta material eftersom fast väskan är rymlig och stadig skall den inte väga alltför mycket. Dessutom skulle den tåla fukt och regn. Jag kunde alltså inte använda papp som mellanstöd för botten och sidor. Det är både för tungt material och inte särskilt vattentåligt. Plast skulle vara lätt men samtidigt ganska hårt. Det passade bra för "Mean Medusa" som behövde någonting mycket hårt för att hålla sin triangelform. Jag har tidigare haft bra erfarenhet med vadd som

stöd men då måste man sy många närliggande sömmar genom vadd och fodertyg för att få vadden platt och stadig. Ett stödmaterial som liknar vadd är filt. Den är egentligen samma sak men ofta ganska tungt och tjockt material. Från tygbutiken sökte jag tyg som skulle innehålla både filtens stadighet och vaddens lätthet. Jag hittade en tunn och mjuk men stadig filt som egentligen används som stöd i filthattar. Detta material är otroligt skönt fast det är inte av ylle utan en blandning av polyester och viskos. Det väger nästan ingenting, är mjukt och håller bra sin form.

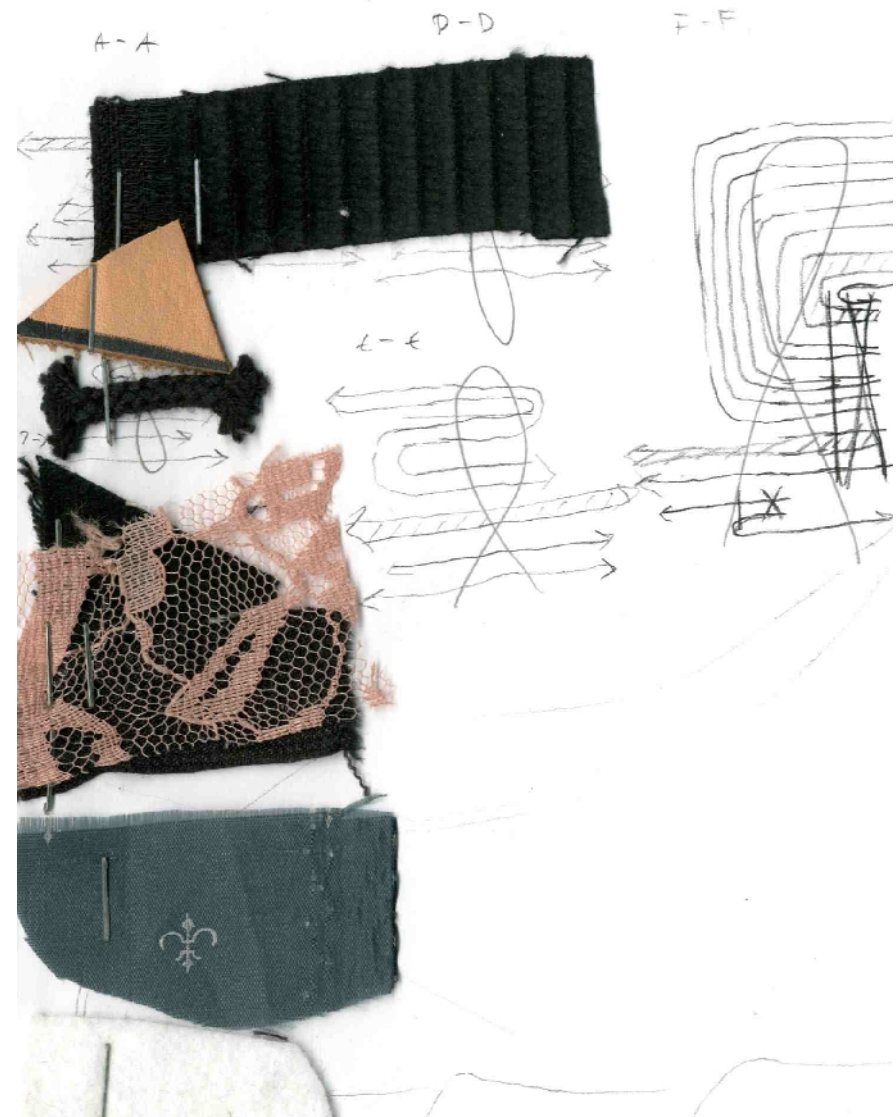

Bild 39. Materialprov.

Bild 40. Den slutliga versionen.

Bild 41. "Zombie Shrimp" stämningbild.

Bild 42. Framsida.

3.5.2 Tillverkning

”Zombie Shrimp” var en mycket intressant produkt att jobba med. Mönsterkonstruktion var lätt fast räkformen krävde litet tid. Denna väska är den enda som jag inte behövde sy en toall av eftersom formen var ganska klassisk. Istället gjorde jag en toall av papper så att jag kunde prova hur räkans skulle forma sig. Den färdiga väskan blev lyckad trots jag inte sydde en toall (bild 44).

74

För denna väska tog sömnaden längst eftersom den hade så många detaljer. Räkans öga tog överraskande länge att laga. Det är gjort av en kontaktlinsask, läder och broderigarn. Det syns bäst på bilden 43.

Telson, den bakre delen i räkans kropp som hjälper den simma, och huvudet var också tidskrävande. Räkans telson har dekorationssömmar i silvertråd men annars är den inte bara dekorativ utan har en funktionell ficka. Inne i väskan finns också en ficka som har min signering (bild 53). Räkans huvud bildar

locket. På den sydde jag fast ett öga, tänder av PVC-plast och ett dekorativt snöre som representerar tentakler. Telson, tentakler, silverbrodering och en dekoration i form av ett ankare syns på bild 42.

Väskans baksida syns på bild 45.

Det tog längre att mäta, vika, limma och brodera räkans ihop än det tog att sy resten av väskan. Fast räkans var inte svårt att sy tack vare noggrann mönsterplanering fanns det många olika skeden på arbetet. Ofta fick jag byta verktyg emellan när jag behövde lim, sax, skalpell och olika fötter till symaskinen. Annars var väskan som sagt snabb att sy fast det fanns många detaljer som blixtlås och broderier. Broderingen tog ganska länge eftersom silvertråd brast lätt i maskin. Jag hamnade sy mycket långsamt. Trots allt, tack vare bra planeringen löpte arbetet smidigt framåt.

Bild 43. Detalj, öga och tänder.

76

Bild 44. Zombie och världens undergång.

Bild 45. Baksida.

3.5.3 Den slutliga produkten

Jag är nöjd med den slutliga produkten. Det finns små detaljer som t ex blixtlås på väsköppning som skulle ha blivit snyggare om jag skulle ha använt en bättre symaskin. Min maskin är en vanlig hemsymaskin som inte tål tjocka tyger. Med en industrisymaskin skulle väsköppningen lyckats bättre.

78

Eftersom jag ville framhäva räkans proportioner blev locket som täcker öppningen kort. Det låg inte nått mot väskans framstycke. Jag sydde två tryckknappar som fäster locket fast på väskan men tror att det skulle ha blivit bättre med magnetknappar. När jag märkte problemet med locket var det redan för sent att fästa magnetknappar eftersom jag borde ha sprättat halva väskan isär.

I framtida versioner av "Zombie Shrimp" kunde jag också förbättra de dekorativa tentaklerna. Formen och tjockleken är riktigt passlig men eftersom väskan är huvudsakligen svart försvinner de svarta tentaklerna

om man inte är riktigt nära väskan. Rosa anorakband skulle jag ändå inte vilja använda utan istället ha ett snöre i både svart och rosa. Sådant är säkert litet svårt att hitta, kanske man kunde knyta ett sådant band själv men då stiger kostnaderna.

"Zombie Shrimp" tog ganska länge att tillverka och det fanns mycket handarbete i den. Jag tycker om handgjorda produkter och produkter som det finns mycket detaljer i. Fast de tar längre att sy tycker jag att det är en sak som kan skilja åt formgivarens handgjorda kreaturer från massproducerade produkter. Jag vill inte planera alltför enkla produkter bara för att hålla kostnaderna nere. Förstås i framtiden skall jag förenkla också "Zombie Shrimp" för att lättare kunna massproducera den. Jag kunde t ex istället för att använda spets och underlag för räkkan tillverka den av bara en tyglager som kunde vara tryckt med spetsmönster eller annat flerfärgat mönster. Jag kunde också göra ändringar i räkans form som skulle förenkla formen men ändå hålla kvar den exklusiva känslan. Ett alternativ kunde vara att istället för ett

komplikerat plastöga bara brodera ögat fast på locket. Inte bara för att förenkla produktionen utan också därför att det inte är så lätt att hitta exakt likadana återanvända plastdelar för varje väska. Plast undviker jag att köpa som nyproducerad för miljöns skull och jag skulle inte vilja börja producera en väska som kräver det heller. Också tänder skulle jag hellre serieproducera av något annat material än PVC om jag skulle hamna köpa detta material som nyproducerad.

Bild 46. Detalj, knäppning, brodering och smyckdekoration.

Bild 47. Detalj, signering.

4 Avslutande diskussion

4 Avslutande diskussion

Jag märker att de första känslorna av irritation och hat angående mina inspirationskällor har ändrat sig. Jag blir fortfarande irriterad när jag märker att jag plötsligt sjunger tyst Sirkesalos "annoin pikkusormen, se vei koko käden..." men samtidigt ser jag en bild av en sensuell succubus framför mina ögon. Jag tycker inte längre att Johnson egentligen låter så folkligt utan jag hör de samma drag som senare förekommer i jazz- och även rockmusik. Helsingius låt har fått mig att se den inre mörkret bakom söta och luftiga saker. Om varje moln har en silverkant har den samma molnen också möjlighet att bli ett åskmoln. En del av mitt examensarbete är att visa hur man kan använda en inspirationskälla helt utan visuell stimulans. Jag ville också utmana mig själv och se om jag kan ändra mina negativa tankar till någonting positivt. Jag anser att detta kan bli nyttigt i ett kreativt arbete. Alla konstnärer och designer stöter ibland på det att inspirationen tar slut. Man stirrar på det vita pappret framför sina ögon och får ingenting ut. Om man tar till vana att ibland dra

inspiration från någonting som irriterar kan det vara lättare att hantera det när idéer bara inte kommer. Kanske man kan designa produkter som är inspirerade av de här stumma stunderna.

Jag ser mina medmänniskor på nytt sätt tack vare min examensarbetsprocess. Jag lägger bättre märke till hurdana väskor människor har och får idéer till min kommande designbutik. Jag ser vilka delar av en väska nöts sönder först och hur olika material beter sig i användningen. Detta hjälper mig att vidare utveckla "*The Monsterpiece*" och bli en bättre formgivare.

Det finns detaljer i sömnadskonstruktionen av min kollektion jag nu efteråt skulle ha gjort annorlunda. De kan jag utveckla i framtiden. Jag anser att min kollektion är fortfarande i prototypstadiet men jag har lärt mig just det jag var ute efter när jag började projektet. Det viktigaste för mig var att se om jag kan föda vackra saker ur irritation. Det här var också första gången jag har haft enbart musik som inspirationskälla. Det kändes mycket befriande att inte ha en handgriplig

inspirationskälla. Jag har tolkat mina valda låtar på mitt sätt och trollat fram monsterväskor. Bakom den luftiga "Jag visste så väl", den folkliga "Dead shrimp blues" och den lekfulla "Naispaholainen" hittade jag någonting som är typiskt för mig. En annan formgivare kunde ha designat väskor som skulle bättre beskriva kärlek som alla tre låtar handlar om. Jag designade monster (bild 48). Det anser jag som min nisch i världen. Min egen designbutik kommer att vara en kombination av makabra saker och varma tankar.

Jag har stora planer för framtiden för okonventionella inspirationskällor. Jag vill prova hitta inspiration i musik som inte innehåller lyrik för att se hur jag då lyckas trolla fram idéer. Jag vill också undersöka en möjlighet att ha känsla som inspiration. Kanske den känslan man har när man sticker sin hand i solvärmd sand. Men just nu är jag nöjd med mitt lyckade experiment med musik. Fast den praktiska delen av mitt examensarbete kunde förbättras är den andliga delen desto bättre lyckad.

Bild 48. Monsterfamilien.

Vi ses i mörkret.
Även när du sover skönt,
kryper vi bredvid.

Tack..

Succubus, Medusa och Zombie
önskar ljusa dagar och sköna drömmar.

Källor

Davidsson, J. (2008) *Väskor – en passion. Lyx, funktion och personlig stil*. Stockholm: Bokförlaget Forum AB

Johnson, A. (2002) *Handbags – The Power of the Purse*. New York: Workman Publishing Company, Inc.

Luutonen, M. (2002) *Merkillinen laukku – Bags of meaning*. Hamina: AKATIIMI Oy

Keikkuuko käsivarrellasi piraattilaukku? (2007).

<http://ellit.fi/muoti-ja-kauneus/muoti/keikkuuko-kasivarrellasi-piraattilaukku>

(hämtat 10.10.2013)

Young, H. (u.å.) *Margaret Thatcher*.

<http://global.britannica.com/EBchecked/topic/590098/Margaret-Thatcher>

(hämtat 10.10.2013)

Jag visste så väl/Ensam (u.å.).

http://rateyourmusic.com/release/single/monica_tornell/jag_visste_sa_val___ensam

(hämtat 10.10.2013)

Sharma, B. R. (1997) *Poetic devices in the Songs of Robert Johnson, King of the Delta Blues* Trans – Revista Transcultural de Música – Transcultural Music Review.

<http://www.sibetrans.com/trans/a269/poetic-devices-in-the-songs-of-robert-johnson-king-of-the-delta-blues>
(hämtat 10.10. 2013)

Blakely, D. (2011) *Monday's Poem: 'Dead Shrimp Blues,' by Diann Blakely.*

<http://chronicle.com/blogs/arts/mondays-poem-dead-shrimp-blues-by-diann-blakely/29672>
(hämtat 10.10.2013)

Sirkesalo, A. (2002) *Halutuimmat: nuottihistoriikki.* Helsinki: Like

Helsingius, B. (1989) *Kanske en visa...* Esbo: Schildt

Johnson, R. (1999) *The New Transcriptions.* Milwaukee (WI): Hal Leonard Corporation

Bilder

Bilderna på "*The Monsterpiece*" togs av Matti Hämäläinen under ledning av Maria Wall som också fungerade som modell.

S.7 Bild 1. En flicka med en fiolfodral.

<http://flickr.com/photos/itulu/3088973509/sizes/m/in/photostream/>
(hämtat 10.10.2013)

S.8 Bild 2. Tuohikontti och skor, virsut, tillverkat enligt den gamla metoden av tidningspapper.

<http://flickr.com/photos/aleksipihkanen/474311889/sizes/z/in/photostream/>
(hämtat 10.10.2013)

S.11 Bild 3. Piratkopior av designväskor till salu.

http://flickr.com/photos/tet_sy/2376201567/sizes/z/in/photostream/
(hämtat 10.10.2013)

S.15 Bild 4. Allt som kan rymmas i handväska.

<http://flickr.com/photos/michellecarl/5658613330/sizes/z/in/photostream/>
(hämtat 10.10.2013)

S.27 Bild 5. "Succubus Snaps" moodboard.

<http://flickr.com/photos/carolynwill/3178563556/sizes/m/in/photostream/>

<http://flickr.com/photos/makelessnoise/3289568702/sizes/o/in/photostream/>

<http://flickr.com/photos/aaronpk/6213168717/sizes/o/in/photostream/>

(hämtat 17.11.2012)

S.45 Bild 20. "Mean Medusa" moodboard.

<http://flickr.com/photos/23008537@N05/5348066601/sizes/o/in/photostream/>

<http://flickr.com/photos/highlander411/2226582015/sizes/o/in/photostream/>

<http://flickr.com/photos/22950176@N06/3819075931/sizes/l/in/photostream/>

<http://flickr.com/photos/mikelehen/136545803/sizes/m/in/photostream/>

<http://flickr.com/photos/aaronpk/6213168717/sizes/o/in/photostream/>

(hämtat 17.11.2012)

S.62 Bild 34. "Zombie Shrimp" moodboard

<http://flickr.com/photos/dahlstroms/4408094771/sizes/o/in/photostream/>

<http://flickr.com/photos/bensutherland/2550023362/sizes/o/in/photostream/>

<http://flickr.com/photos/aaronpk/6213168717/sizes/o/in/photostream/>

(hämtat 17.11.2012)

Bilaga 1:

Aki Sirkesalo

"Naispaholainen"

Annoin pikkusormen
se vei koko käden
annoin pikkusormen
se vei koko käden
Lähdin tulella leikkimään
tein sen salaa
Nyt mun sydän roihuaa
ja loppuun palaa

Sun pikakirjeisiin
heti vastasin
Intiimit ääninauhat
pian piilotin

Olohuoneen matolla
kävelin ympyrää
ja mä luulin
ettei kukaan nää

Kun annoin pikkusormen
se vei koko käden
annoin pikkusormen
se vei koko käden
Lähdin tulella leikkimään
tein sen salaa
Nyt mun sydän roihuaa
ja loppuun palaa

Taisi olla maanantai
kun sinut Manalasta hain
Tiistaina tottakai
jo päiväkahvin sain

Keskiviikko kietoi meidät
kuumaan syleilyyn
ja mä tiedän
siihen syyn

Annoin pikkusormen
se vei koko käden
annoin pikkusormen
se vei koko käden
Lähdin tulella leikkimään
tein sen salaa
Nyt mun sydän roihuaa
ja loppuun palaa

Bilaga 2:

Barbara Helsingius

”Jag visste så väl”

Jag visste att mötas var vågspel och villa
som lockar så lönnligt och lurar så lätt.
Men ändå blev allting med ens så stilla
i undran över det mötet gett.
Ja, jag visste så väl men vad kunde jag göra?
Jag anade aldrig att du skulle röra
så djupt vid min oro en gång.

Jag visste att ögon kan älska och smeka
och spela på strängar som galenskap bär,
men ändå jag lät våra ögon leka
i ordlös längtan, i stumt begär.
Ja, jag visste så väl men vad kunde jag göra?
Din blick blev min hud, din stämman mitt öra
och du blev i mig till en sång.

Jag vet att en visa är allt jag kan ge dig.
Vårt nära var fjärran, vår början var slut.
Den sång jag helst sjunger, den bär jag i mig
men den kan aldrig få klinga ut.
Ja, jag vet det så väl men vad kan jag göra?
Jag sjunger en sång som du aldrig får höra,
jag bär på din tonmedaljong.

Bilaga 3:

Robert Johnson

"Dead shrimp blues"

I woke up this mornin' –nnn
and all my shrimps was dead and gone
I woke up this mornin', ooh
all my shrimp was dead and gone
I was thinkin' about you, baby
why you hear me weep and moan

I got dead shrimps here
someone is fishin' in my pond
I got dead shrimps he' –ooh
someone fishin' in my pond
I've served my best bait, baby
and I can't do that no harm

K, ev'rything I do, babe, you got your mouth stuck out
Hole where I used to fish, you got me posted out
Ev'rything I do
you got your mouth stuck out
At the hole where I used to fish, baby
you've got me posted out

I got dead shrimps here, 'n'
someone fishin' in my pond
I got dead shrimps here, 'n'
someone fishin' in my pond
Catchin' my goggle-eye perches
and they barbecuin' the bone

Now you take my shrimp, baby
you know you turned me down
I couldn't do nothin' until I got myself unwound
You taken my shrimp ohh,
know you turned me down
Babe, I couldn't do nothin'
until I got myself unwound